

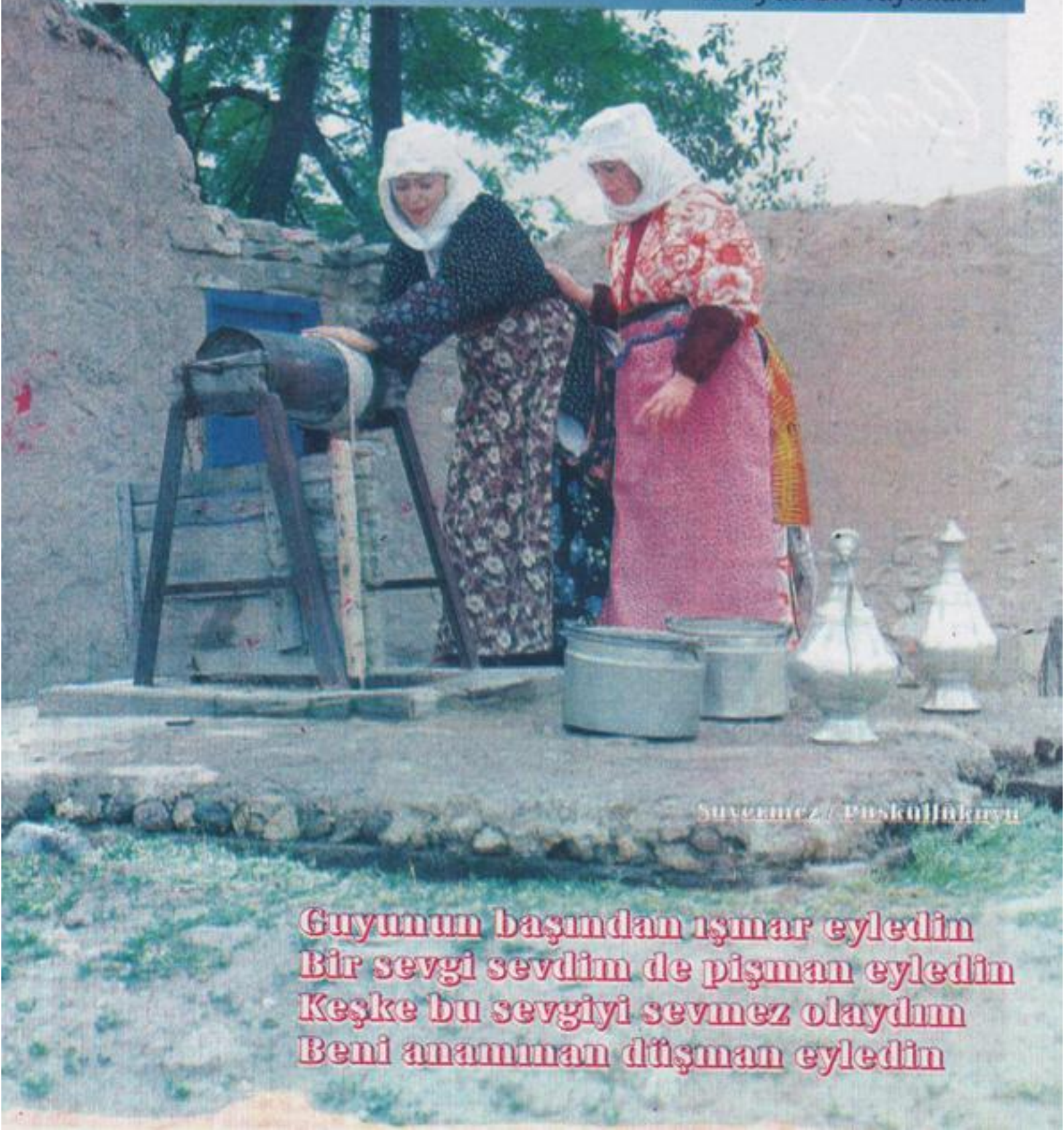
EMİRDAĞ

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI YAYIN ORGANI

1999

SAYI : 6

İki Ayda Bir Yayınlanır



Suvernmez / Puskullukun

Guyunun başından ışmar eyledin
Bir sevgi sevdim de pişman eyledin
Keşke bu sevgiyi sevmez olaydım
Beni anamınan düşman eyledin



SABAHATTİN SARI

İŞ TEL : 230 27 81
EV : 230 76 57
CEP: 0.532.422 93 25

ALİ ÇIRAKLI

İŞ TEL : 233 48 97
EV : 322 64 68
CEP: 0.532.266 18 29



GÜLENDAM ATAR

EV : 229 01 21

TEKİN ÜNAL

İŞ TEL : 227 93 93
EV : 221 97 13
CEP : 532. 393 17 86



MEHMET TEKE

İŞ TEL : 231 37 56
EV : 232 07 68
CEP: 0.532.293 69 14

TEKİN AY

İŞ TEL : 231 44 93
EV : 234 24 89
CEP : 532. 334 01 47



ŞABAN BIYIK

İŞ TEL : 320 27 53
EV : 320 42 85

SULTAN UYAR

EV : 231 02 10



İZZET KÖKSAL

İŞ TEL:237 14 70-4 Hat
EV : 225 14 43
CEP: 0.542.243 13 67
ARAÇ: 0.522. 8266382

GÜRKAN KOÇAK

İŞ TEL : 231 22 34
EV : 230 09 23
CEP: 0.542.431 26 13



OSMAN ÖZGÜRLÜ

İŞ TEL : 231 75 30
EV : 221 12 94
CEP : 532. 352 16 59

İHSAN AVCI

İŞ TEL : 231 68 58
EV : 233 61 16
CEP : 542. 214 32 12



NECMİ ÜNVER

İŞ TEL : 221 76 12
CEP: 0.532.266 46 59

Sunuş.....	2
Depremi getirdikleri üzerine	3
Ölüm gecesinde marmara	4
Yüzyılın felaketi	5
Mahir Kerman	6-7-8
Ben kimim?	9
Özel dershaneler gerçeği	11
Esat Çelik	12-13
Emirdağ'da eğitmenlerimiz	14
Pide gövec bahane muhabbetler şahane	15-16
Düzeltilme	16
Emirdağ kimliğine bir bakış	17-18
Emirdağ	18
Hurafeler ve aydınlık gerçek	19
Eskişehir Nüfus Müdürü Süleyman Saraçoğlu'yla sohbet.....	20
Uyumsuz serçe	21
Ağladı	22-23
Süleyman Emirdağ	23
Damak tadı	23
Deprem ve ruh sağlığı üzerine ..	25-26
Yayla türküleri	28-29
Emirdağ kıymetli bir evladını kaybetti	30-31
Sevdiğim laflar	31
Emirdağ ve sanayileşme	32
Nostalji	32
Emirdağ yöresi ağitları	34-35
Mustfa Ertoran'la söyleşi	37-38-39
İhanet	39
Bu çalışma yılında burs verenlerin listesi	41
Duyuru	42
Teşekkür	43
Yedi kural	44

EMİRDAĞ

Emirdağ Vakfı
Yayın Organı

SAHİBİ

Vakıf Adına
Sabahaddin Sarı

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Gülendam Atar

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Hava Dudu Özkır

YAYIN DANIŞMA KURULU

- Ali Çıraklı • Tekin Ünal
- İhsan Avcı • Muharrem Kubat
- Fikret Akın

HUKUK DANIŞMANI

Av. Gürler Koçak

YÖNETİM YERİ

İsmet İnönü Caddesi

Kazım Önal İş Merkezi No: 59

Tel-Fax : 0.222. 220 21 44

ESKİŞEHİR

ABONE SERVİSİ

Yurt İçi (Yıllık) 3.000.000.- TL.

Yurt Dışı (Yıllık)

Belçika : 1.000.000.- BF

Almanya : 50 DM

VAKIF HESAP NO

Vakıfbank Eskişehir Şubesi

2057871

(Köşe yazılarının sorumluluğu yazara aittir.)

Basım Yeri

UĞUR OFSET A.Ş.

Porsuk Bulvarı Adalar Sk.

No : 1/C ESKİŞEHİR

Tel : 220 19 00 - 220 19 01

Fax : 221 85 55 - 220 19 02



Sabahaddin

SARI

Vakıf

Başkanı

Zor Günler

e-mail :

ssari@isbank.net.tr.

Yapılan kongre sonucu oluşan bir yönetim. Yeni yönetim kurulunun hedefleri belli. Öğrenci bursları, dergi, birlik ve beraberlik, kültür sitesi, sağlık hizmetleri v.s. Öğrenci bursu: Bu öğretim yılındaki hedefimiz 150 Yüksekokul ve Lise öğrencisi. Ekim 1999'da başlayacak olan burs ödemelerinde depremzedelere de kontenjan ayrıldı.

Dergi: Yeterli sayıda büyük bir özveri ile iki ayda bir çıkarılmaya çalışılan Emirdağ dergimizin en ücra köşelere kadar ulaşmasını sağlayacağımız gibi devamlılığının da önemini bilmekteyiz.

Birlik ve beraberlik: Öncelikle meydana gelen depremde ölenlerimize Allahdan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, diğerlerine de geçmiş olsun dileğiyle sabırlar diliyorum. Anında yardım ellerini uzatan, afet bölgelerine ulaşan üyelerimize, hemşerilerimize de şükranlarımı sunuyorum. Bu zor günlere rağmen birlik ve beraberlik, kaynaşma, kucaklaşma konularında yönetim kurulumuz çalışmalarını sürdürmektedir. Hemşerilerimizin birbirleriyle birebir iletişim kuracakları, sıkıntılarını dile getirecekleri bir yerin açılması için de yeni pazaryeri çerçevesinde araştırmalar da yapılmaktadır. En kısa zamanda afet bölgelerinde bugüne kadar yapılanları incelemek üzere vakfımızdan bir heyet deprem yerlerine gidecektir.

Kültür sitesi: Emirdağlılar Vakfına ait Eskişehir'de bir kültür sitesinin olması uzun vadede gerçekleştireceğimiz ama mutlaka gerçekleştireceğimiz ana hedeflerimizden birisi olacaktır. Vakfımız kendi binasına kavuşmuş ve hizmetlerine de yerinde devam etmektedir. Bu vesile ile Taşınmaz vakfımıza devreden Emirdağlılar Derneği Başkanı sayın Yılmaz KARACA'ya, yönetim kurulu üyeleri ve dernek üyelerine de şükranlarımı sunuyorum.

Sağlık hizmetleri: Hemşerilerimizin çok yoğun olduğu yerlerde vatandaşlara sürekli sağlık hizmeti verecek vakıf polikliniklerinin açılması da uzun vadede yapılacak hedeflerimiz arasındadır. Bir hemşerimiz tarafından bağışlanan ama işlemleri, bakım ve donanımları ile ilgili çalışmaları devam eden Ambulans da kısa zamanda vatandaşlarımızın hizmetine sunulacaktır. Yurtdışındaki hemşerilerimizin vakfımıza gösterdikleri samimi ilgi ve destekleri karşısında birdefa daha kendilerine şükranlarımı sunuyorum. Şunu da iletmek istiyorum: En kısa sürede internet aracılığı ile haberleşmelerimiz daha da hızlanacaktır.

İyi ve güzel olan her şeyi birlikte yapmak, kısacası paylaşmak kadar güzel ne olabilir? İnsanlarımız iyi şeyler düşünür ve yapmak isterler. Birlik ve beraberlik elbette herkesin isteği. Fedakarlık, samimiyet, hoşgörü, sevgi ortak bileşenlerimiz değil mi? O halde şu zor günlerde elele tutuşup fay hatlarını topluca geçmeliyiz. İnsanlarımız güzel olan herşeye layık. Bu millet büyük bir millet. Saygılarımla.

17 Ağustos 1999....! Şehirler, mahal- yıllık günün içinde temenlenmiş şehir



**FİKRET
AKIN**

ÖLÜM GECESİNDE MARMARA

Allahım nedir bu azgın felâket?
Ölümün kokusu sardı her yanı.
Gece ölüm kustu, sanki kıyamet,
Zelzele denizden yıktı vatani.

Yalova, Çınarcık, Değirmendere,
Korkunç bir depremin pençesindedir.
Gökler ölüm olmuş yağıyor yere,
Marmara ölümün gecesindedir.

Bu akşam solgundur İzmit'te gurub,
Yıkılmış duruyor gözümde cihan,
Hayatı aradım Gölcük'te durup,
Nereye baktımsa her taraf viran.

Ağıtlara mekân olan Sakarya,
Şimdi hayalimde bir yığın toprak.
Bahçeler tarumar, ötmez kanarya,
Neye yarar artık böyle yaşamak.

Dağ çöktü üstüne sanki Bursa'nın,
Gözlerim boş yere Bolu'yu arar.
Ölüm insanlara ne kadar yakın,
Hüzünlü esiyor başımda rüzgâr.

Yıkıntı içinde insan ararım,
Acılar yürekte çağılayan nehir.
İçimde derin bir sızı duyarım,
Beşik gibi sallandı Eskişehir.

Malzemedən çalmış, kurmuş binayı,
Sırtıp duruyor o cadı yüzler.
Üç kuruş uğruna yıkmış dünyayı,
Silinmez depremden kalan bu izler.

Git deprem, kendine başka dünya bul,
Milletin kırılan evladı yeter.
Avcılar'dan çöktü canım İstanbul,
Cennet Marmara'nın feryadı yeter!...

*Oğuz boylarının hası var sende,
Türkün şahdamarı sensin Emirdağ.
Şehitler yurdusun, cansın bedende,
Damarda bir deli kansın Emirdağ.*

Fikret Akın

**Milletimizi
derinden yaralayan,
asrın felaketi
Marmara
Depremi'nde
can verenlere
Allah'tan
rahmet diliyor,
geride kalanların
acılarını
yürekten paylaşıyoruz.**

EMİRDAĞ DERGİSİ



**RABİA
KÖKEN
BARİŞ**

YÜZYILIN FELAKETİ

Yer salsıldı şehir çöktü,
Canlar feryat etti tende,
Tüm millet gözyaşı döktü,
Yüzyılın felâketinde.

Azgın deniz şehir yuttu,
Gökdelenler suya yattı,
Gölcük kısmen yere battı,
Yüzyılın felâketinde.

Tutunca yerin sancısı,
Sarsıldı gece yarısı,
Koptu figan fırtınası,
Yüzyılın felâketinde.

Ana ağlar, evlat ağlar,
Feryatları ciğer dağlar,
Duada hastalar sağlar,
Yüzyılın felâketinde.

Hastahaneler doldu taşı,
Acılar boyunu aştı,
Dünya yardımına koştu,
Yüzyılın felâketinde.

Dağıldılar diyar diyar,
Anne yavrusunu arar,
Payanda olmadı duvar,
Yüzyılın felâketinde...

BAŞSAĞLIĞI

Marmara Depremi'nde hayatını yitiren
Hemşehrimiz **SAİT EDEER**,
eşi ve iki çocuğu

Değerli hemşehrilerimiz,

Op. Dr. **SÜLEYMAN SUBAŞI**,
AZİZ GÜRCAN

LÜTFİ GÜL (Tarzan Lütfi),

ELMAS ÇILDIR ve

FARUK YÜRÜK'ü

kaybetmenin üzüntüsü içindeyiz.

Kendilerine Allahtan Rahmet, kederli
aileleri ve yakınlarına başsağlığı dileriz

YAYIN KURULU

Emirdağ dışında yaşıyoruz... Emirdağ'dan kopsak da olan bitenden haber alıyoruz. Ancak öte dünyadakileri ya rüyada görürüz, ya da gelenek olmuş bir alışkanlıkla mezar ziyaretleri yaparız. Bu ziyaretler bir iki dualık, herkesin kendi özel merasimidir. Ataların ayaklanıpda şunu şöyle yaptın, bunu böyle yaptın diyecek halleri yok. Aslında ölülerin de, mahkumlar gibi görüşmeye çıkacak belli bir süreleri olsa, çoğumuzun yüzleşmeye cesareti yoktur. Çünkü bu dünya hayatını harcamanın bedelini, mahkeme ilamı gibi öğrenmek kimsenin işine gelmez. O yüzden mezar taşları arasında rahatça dolaşırız. Acaba bu taşlar bize bir şey söylüyor da anlamamazlıktan mı geliyoruz diye hayıflandığımız olur. Benim anamında bu mezarlıkta bir küçük meskeni var. Bir yaz ikindisinde ziyarete gittim. Anama bir hayrım olmayıp, üstelik çok üzüntü verdiğimden, dua yerine şu sözleri mırıldandım...

**Benim anam bir çileli kişiydi,
Acı çekmek onun günlük işiydi,
Şu yalan dünyadan giderken bile,
Götürdüğü gözlerinin yaşıydı...**

Mezar taşları, ölümler dünyasında haberleşme tablası gibi gelir insana... Ziyaretçiler mezar taşlarının dilinden anlamasalar da, üstündeki yazıları öbür dünyadan haberler imiş gibi okurlar... Ben de bu mezar taşlarını okuya okuya çıkarken, genç yaşta göçüp giden bir çocukluk ve gençlik arkadaşımı hatırladım. Mezarını bir kere görmüştüm. Bu defa sıtkınan bakıp, bir şeyler hissetmek istedim. Şöyle bakınınca mezar taşını gördüm. MAHİR KERMAN...

İşte bu mezar taşının önünde bir süre kaldım.

İREYİZ OĞLU...

1935 yılında ilkokul birinci sınıfta idim. O zamanlar bir kalem, bir silgi, bir defter, bir

de çanta bulan okul levazatını düzmüş demektir... Bizde o küçük çantayla gidip gelirken bir havadis çıktı. İntahap (seçim) varmış... Birgün İnkilap İlkokulu'nun bahçesinden dışarı bakarken Bizim Esat amca'yı (Baha Erenoğlu'nun babası) gördüm. Bir alay kadını önüne katmış götürüyor. Duvardan seslendim. "Esat amca ne oluyor." Bana döndü, yarım ağızla "ray atacaklar" dedi. Sonra öğrendim ki benim babam da reis adayı imiş. Esat amca da, yeni mahalle kadınlarını topluca oy atmaya götürüyor-muş. Ertesi gün okulda bir hareketlenme oldu. Beni, İreyiz oğlu diye çağırmaya başladılar. Bu İreyiz oğlu olmamın ne olduğunu doğru dürüst anlamadan, ertesi günü bizim sınıftan bir başka çocuğa İreyiz oğlu dediler... O gece ne olduysa meclis üyelerinden biri karşı tarafa geçmiş... İşte bu İreyiz oğlu vakasıyla Mahir Kerman'ı tanıdım. Çünkü onun babası reis olmuştu. Mahir, bu lâkabı uzun zaman taşıdı... Babamın reisliği kaybetmesine, karşı taraf bir de türküyaktı.

**Portekel dilim dilim,
Gara döşeme kilim,
İreyiz olamamış,
Hacı Cemalın Emin...**

Mahir Kerman'la ilkokul üçüncü sınıfta da birlikte idik.. Sonra yollarımız ayrıldı... Yıllar sonra, Afyon'da Arif Beyin pansiyon-da ortaokul hayatımız başladı... Mahir'i pansiyonda biraz daha tanıdım. Herkesin arkadaş olmak isteyeceği bir çocuktur... Bir pazar günü Afyon Akarçay taraflarına kır gezisine gittik. Su kenarında otların içinde günün tadını çıkarmaya çalışırken, Mahir "Saatimi kaybettim. Ceylan ağabey-im duyarsa beni öldürür" dedi. O zamanlar saat herkeste yoktu. Aramaya koyulduk. Geçmiş gün bulduk mu, bulmadık mı hatırlamıyorum. Ama çok korktuğu Ceylan ağabeyisinden biraz bahsedelim...

Ünlü kovboy KEN MAYN HARD.....
 Ceylan Kerman, genç irisi, yakışıklı bir delikanlıydı. Kendisine kovboy diyorlardı. Afyon daki Emirdağ öğrenci takımında kaleci idi... Pansiyon Müdürü Arif Bey haftada enaz bir gün bizi sinemaya gönderirdi... En büyük zevkimiz kovboy filimleriydi. Bizim Emirdağlı öğrencilerin kıdemlisi konumunda bir ağabeyimiz vardı. Kadir Aksoy... Bir gün bu Kadir Aksoy'un pansiyonda kalan kendi akranı bir öğrenciye, sır verir gibi hararetle bir şeyler anlattığını gördüm, şöyle diyordu. "Bu Ceylan Kerman var ya, biz ona boşuna kovboy demiyoruz. Amcası yıllar önce Emirdağ'ı terkedip kayboldu. Seneler sonra Amerika'dan mektubu geldi. Orada sığır çobanı olmuş, yakışıklı olduğu içinde kovboy filmi çevirtmek için Hollywood'a götürmüşler. Amerikalılar, Kerman diyemiyor Ken Mayn diyorlarmış. Çok sert mizaçlı olduğundan sonuna birde Hard eklemişler. İşte bugün piyasadaki ünlü kovboy Ken Mayn Hard bizim Ceylan'ın amcasıdır."
 Bu hikâyeyi dinleyen çocuk, sarışın, cacık çakırı gözlü, kirpi dikenini gibi saçlı biriydi... Kadir Aksoy'u dinlerken soluğu kesildi, çünkü o zamanlar işte bu sarışın çocukda, hayranı olduğu kovboyun yeğeniyle aynı sınıfta, aynı pansiyonda olmanın keyfini herhalde çıkartacaktı. Üstelik harikaya düşkün, hayret be, ne iş yahu, aman tanrım diyen tiplerdendi. Kadir Aksoy, Ceylan Kerman'ın Amerika'yla, yani amcası kovboyla mektuplaştığını da söyleyip, çocuğun kafasını iyice karıştırdı. O zamanlar öğrenciler arasında söz ustalığıyla karşısındakini bozmak, yani o

zamanki deyimle bozum etme veya aldanmaya müsait tiplere olmayacak şeyler anlatıp kafa bulma gibi marifetler revaçtaydı... Bizim Kadir Aksoy'da iyi bir av bulmuştu... O çocuk, bildiğim kadarıyla çalışkan öğrencilerdendi... Saatler sonra Amerika'ya gitmiş ise, bizim Ceylan Kerman'ın amcasını da aramayı herhalde akıl etmiştir... Bu herkesin gözüne çarpan yakışıklı kovboy Ceylan Kerman, mikroskopla bile zor görülen tüberküloz basiliyle uzun mücadeleden sonra hakkın rahmetine kavuştu...

ÇİFTLİK DEĞİRMENİNDE...

1942 yılı Ağustos ayıydı. O yıllarda, o mevsimde herkes bağevinde olurdu. Bir sabah dedem Hacı Cemal, beni çağırırdı.

"Şu öküz arabasına bin, çiftliğe git, arabadaki buğdayları öğüt gel" dedi. Arabanın sahibi Omar emmiydi (Sarraf Tosunun babası) görünce anladım ki, asıl iş onun. Dedem güya beni adam yerine koyup iş emanet ediyordu.

Ondört yaşında olduğuma göre, artık sorumluluk almamı istediği belliydi... Omar emmiyle yola koyulduk. İkinci vakti çiftliğe vardık. Değirmen taşının başındaki adamı hiç unutmam. Yörük köylerinden gelmiş, iri yapılı biri... Çocuk kafam beni hemen dışarı attı. Bulgaristan'dan yeni gelmiş, benden yaşça büyük bir çocukla tanıştım. Şurdan burdan, Bulgaristan'dan sorarken Maciroğlu birden diklendi. "Haydi Türkmen kopuğu" diyerek beni kavgaya davet etti. Daha itişip kakışmadan bizi aradılar. Baktım uzaktan bir el beni çağırıyor... Hurşut'un Nuri dedikleri Rahmetli Nuri Türkmen... "Gel yiğenim gel, Mahir'de burada" dedi...

*Benim anam bir çileli kişiydi,
 Acı çekmek onun günlük işiydi,
 Şu yalan dünyadan giderken bile,
 Götürdüğü gözlerinin yaşıydı...*

Çok sevindim... Hic kimseyi tanımadığın bir yerde, bir arkadaşına rastlamak. Mahir'le hemen su kenarına gittik... Az sonra akşam oldu... Nuri amca köyden yatak bulup su kenarına serdi... Sonrada bize dönüp "Haydi kuzular gibi yatın" dedi... Sabah uyanınca Mahir'i çok şiddetli bir sıtma nöbeti içinde buldum. Çiftlik sıtma yeriydi. Mahir, ihtimal gelir gelmez, sivri sineklere yem olmuştu. Nuri amca Mahir'in hemen Emirdağ'a dönmesi için araba yükletti. Ben, kendi buğdayımızı, havala edilen işi bırakıp üstelik Omar emmiye de haber vermeden, Mahir'i götürecek arabaya bindim... Rahmetli Omar emmi bana uzun zaman kaçak gedi... O köy

yalnızlığında Mahir'e karşı derin bir sevgi duymuştum. Yola çıktık... Ağustosun çat yangısı denen bir sıcaklık, Mahir'in ateşi kırkın üstünde, tepemizde güneş, öküz

arabasının ağır aksak yürüyüşüyle bir salındırmalı kuyuda mola verdik. Öküzler sulanacaktı. Kuyunun başı kalabalık ve sıra vardı. O yıllarda atları ordu topladığından, arabaların çoğu öküz koşulu idi. Kuyunun başında birden kıyamet koptu. Bizim arabacı bağırıp çağırmaya başladı. Söylenerek arabaya gelince dedi ki "Amca bak onlar kalabalık, üstelik biz yeni geldik. arabada hasta da var. kavga etmesek."... Arabacı köpürdü... "Sonu ölüm değil mi, ne yapacaklarsa yapsınlar bakalım"... neyse kuyu başındakiler bizim öküzlere yol verdi, hayvanlar sulandı. Bizim arabacı, çipil gözlü, keçe külahlı, yumruk kadar bir adamdı. Kuyunun başında cellat gibi adamlar ters ters bakıyordu. Ama ne olduysa oldu, bizim arabacıya sıra verdiler... O yıllarda köylü ilçe halkından çekinirdi. Köylünün içi

ilçede bitiyordu. Köylü kaza merkezine gelince garib olurdu. Jandarmaya, nüfusçuya, tapucuya, adliye ye, belediye işi düşünce başına bir şey gelmesinden korkardı. Herhalde bizim keçe külahlı Kene Çavuş, yükün eski belediye başkanına ait olduğunu da söyleyip köylüleri iyice işkillerdirmiş olmalıydı. Velhasıl gün inmeden Emirdağ'a geldik. Ben babaevinin yolunu tutunca, sorgulama korkusunu hissetmeye başladım. Dedem titiz bir adamdı. Hani un, hani araba, hani Fatmözelin Omar, dün gittin bugün geldin, çuvalı ver bakalım diyecekti... Korktuğum başıma geldi. Dedem, benim kendi kendime sorduğum soruları,

daha sert ve suçlayıcı biçimde sıraladı. Arkadaşım hastalandıda onunla geldim diye bildim. Kimmiş arkadaşın diye gürledi... Mahir Kerman dedim.

*Portekel dilim dilim,
gara döşeme kilim,
İreyiz olamamış,
Hacı Cemalın emin...*

Süleyman Kerman'ın oğlu... Dedem gene gürledi. "Neee Hurşut'un İbide'nin oğlu ha dedikten sonra beni kovdu... Baktım az ötede babam gülümsüyordu... O zaman suçumun pek o kadar da büyük olmadığını düşündüm. Meğer benim dedem gençliğinde, Yusuf beyin Hurşut Ağa ile hiç geçinememiş. Hurşut Ağa Mahir'in dedesi idi. Sabah olunca ben, Mahir'lerin evin önündeki eski futbol sahasına indim... Mahir de pencereden bakıyormuş... Beni görünce hemen geldi... "Halil gel seni anam istiyor" dedi,... Rahmetli İbide Aba beni sevdi, okşadı... Kendi işimi bırakıp hasta oğluna yoldaşlık ettiğim için çok duygulanmıştı. Böylece Mahir'le yakın arkadaş olduk... O talihsiz değirmen macerasından sonra ortak bir iş yapmaya heveslendik.

● DEVAMI GELECEK SAYIDA



MUAMMER
KOCABAŞ

BEN KİMİM ?

*“Eski esvaplarım tutun elimden
Aynalar söyleyin bana ben kimim?”
Bütün sevdiklerim geçin karşıma
Otuz sekizdeki başlayan çilem.
Kederlerim, umutlarım.
Bir halka çevirin dört bir yanıma
Toprak aynı toprak olsun
Deniz aynı deniz.
Ve siz resimlerim doğru söyleyin !
Benim ben olduğumdan emin misiniz?*



**HASAN
BAYRAM**

ÖZEL DERSHANELER GERÇEĞİ

Ülkemizde 1980 yılı sonrası öğretmen yetiştiren kurumlar (İlköğretmen okulu, Eğitim Enstitüsü, Yüksek Öğretmen Okulları) kapatılmış ve bunların yerine çok uzun süre alternatif bir kuruluşun kurulmaması Milli Eğitim sistemimizde bir kaynak boşluğu yaratmıştır. Daha sonraki yıllarda iktidarda olan siyasi partiler, kendi siyasi görüşlerini Milli Eğitime yansıtmaya çalışmışlardır. Her iktidar değişikliğinde de farklı görüşler ortaya atılarak sık sık sistem değişikliğine gidilmiştir. Bir taraftan öğretmen yetiştiren kaynakların kapanması, diğer taraftan öğretim sistemlerinin değişmesi velilerde çocuklarına yeteri kadar akademik bilgi verilmediği fikrini öne çıkarmıştır. Bu nedenle de veli ve öğrenci özel ders öğretmeni ve özel dershanelerin kapısını çalmıştır. Veli ve öğrencilerin bu talebi özel ders öğretmenlerinin ve özel dershanelerin sayısını büyük oranda artırmıştır.

Özel dersin pahalı olması ve her ailenin bütçesinin bunu karşılayacak durumda olmaması özel dershaneleri sosyal bir kurum haline dönüştürmüştür. Şöyle özetlenirse bir öğrencinin bir tek ders saati için ödediği aylık ücret ile dershanelerde bütün dersler için ödeyeceği aylık ücret aşağı yukarı aynıdır. O halde, özel dershaneler gelir düzeyi düşük ya da orta halli ailelerin çocuk başına da eğitimde fırsat eşitliği sağlayan kurumlar olmuştur.

Özel dershaneler, öğrencilerin, toplumun değer yargılarına en yakın nokta olmak ihtiyacını duyduklarının bilinci ile okulda verilen bilgilerin üstüne yeni bilgiler ilâve ederek, başarılarını kapasitelerinin üst sınırına çıkarmaya çalışmaktadır.

Toplumun kalkınmasının, gelişmiş ülkelerle rekabet edebilmesinin, o toplumu oluşturan fertlerin başansı ile orantılı olduğu ülkemizde yeni yeni kabul edilmeye başlanmıştır. Sevindirici olan, bu duruma rağmen bazı kişi ve kuruluşlar, insanların yetiştirilmesinin önemli olduğunu, kişiye verilen bilginin mekâna göre tasnif edilemeyeceği gerçeğini hâlâ kavrayamamışlardır. Bu tür negatif görüş ve anlayış sahipleri; "Özel dershanelere gidenler daha başarılı oluyor. O halde özel dershaneler fırsat eşitliğini bozuyor" diyerek özel dershanelere karşı çıkmaktalar. Yukarıda belirttiğimiz gibi bir ders için ödenen aylık özel ders ücreti bir aylık dershane ücretine

denktir. O halde özel dershaneler olmasaydı; gelir düzeyi düşük ailelerin çocukları özel ders öğretmenlerine para yetiştirebilecekler miydi? Bu soruyu dershaneler için negatif görüş bildirenlere sormak gerekir.

Sevgili okurlar, bir çoklarının sandığı gibi özel dershaneler, başı boş kurumlar değildir. 625 sayılı yasa ile kurulur, bu yasa ve yönetmeliklerle yönetilir. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne bağlı kurumlar olarak hizmet verirler. Başta kurucuları, müdürleri, öğretmen ve çalışanları Bakanlık ve Valiliğin onayı ile göreve başlarlar ve bu şahısların onayı ile görevden ayrılırlar.

Bugün, ülkemizde her ilde ve pek çok ilçede özel dershane vardır. Bu kuruluşların sayısı 1800'lere ulaşmıştır ve gün geçtikçe de sayıları artmaktadır. Özel dershaneler, kendi aralarında iyi hizmet vermek için yarışmaktadır. Bu yarışta ESKİŞEHİR ön sıralarda yer almaktadır.

Dünya ülkelerinin bir çoğunda özel dershaneler vardır. Özel dershanelerin en yaygın olduğu ülke Japonya'dır. Bu ülkede, özel dershaneler çok ileri düzeyde gelişmiştir. Bazı okullar, öğrencilerini kayıt yaparken öğrencinin devam ettiği dershaneyi referans olarak kabul etmektedir. Yine bu ülkede mevcut öğrencilerin %64.2'si dershanelere devam etmektedir. Bu oran ülkemizde % 15 tir.

Kalkınmak isteyen toplumların bireyleri daha iyiye, daha güzele ve mutluluğa koşan bir yarış içinde olmalıdır. Bu yarışın en önde gelen zemini eğitimidir. Eğitim yolunda gençlerin yapacağı yarışma alışkanlığı toplumun her kesimine aktarılmalıdır. Böylece kalkınan bir toplum ortaya çıkmış olacaktır.

Bazıları, çocuklar ve gençlerin küçük yaşlardan itibaren bir üst okulun giriş sınavlarına yarış içinde hazırlanmasına karşıdır. Ama şöyle bir düşünersek insanoğlunun tüm yaşamı, bir yarış içinde değil midir? O halde yarışarcasına bilgi edinmenin ne sakıncası olabilir.

Her zaman iyi ve güzeli yakalayabilmek için yarışmanın şart olduğuna inanıyorum. Saygılarımla

NOT: Japonya ile ilgili bilgiler ÖZ-DE-BİR'İR JAPONYA'DA EĞİTİM SİSTEMLERİ ve Özel Dershaneler adlı yayından alınmıştır.

Kalkınmak isteyen toplumların bireyleri daha iyiye, daha güzele ve mutluluğa koşan bir yarış içinde olmalıdır. Bu yarışın en önde gelen zemini eğitimidir.

Kısaca özgeçmişinizi anlatırmısınız?

1946 yılında Emirdağ'da doğdum. İlk ve Ortaokulu Emirdağ'da, Liseyi Bolvadin'de, Üniversiteyi ise Ankara'da Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümünü bitirerek tamamladım. Sırası ile Han Ortaokulu Müdürlüğü, Eskişehir Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı, Atatürk ve Yüföseme Lisesi Tarih Öğretmenliğinde bulundum. Şu anda ise 1993 yılından itibaren Osmangazi Üniversitesi Genel Sekreterliğini yürütmekteyim.

Önemli mevkilerde arkadaşlarınız var mı?

Bizim çocukluk ve gençlik yıllarımızdaki imkanlar ile günümüz imkanları kıyas edilemeyecek derecede azdı. Mutlaka daha kıt imkanlarla yaşadık, aza kanaat ettik, mevcut imkanları en iyi kullanmaya çalıştık. Eğer şimdi bizlerin çocuklarımızı sağladığımız imkanlar o günün şartlarında bizlere sağlansa idi, makam ve mevkiide bununla yetinmezdik.

Ortaokul ve lise sıralarında birlikte olduğumuz ve halen dostluklarımız devam eden pek çok arkadaşım yüksek mevkiler işgal etmekte ya da kendi serbest mesleklerinde başarılı iş adamları olarak varlık göstermektedirler.

Eğitim sistemimiz hakkında görüşleriniz nelerdir?

Ülkemizde Milli Eğitim alanında pekçok reformlar yapılmasına karşın halen eğitim sistemimiz modernize edilmiş, köklü reformlar yapılmamış. Okul çağındaki çocuklarımızın mesleklerini biz anne ve babalar olarak tayin etmeye devam etmekteyiz. Eğitime modern cihazlar, bilgisayarlar v.s. girmesine rağmen sistem değişmedi.

Ben 15. Milli Eğitim Şurası Ön Komisyonunda da görev aldım. Eğitimle ilgili görüşlerimi orada da açıkladım.

Şu anda uygulanan eğitim sistemi ile öğrenci-

yi dersten soğutuyoruz bir çoğu gereksiz ve h ayatta uygulama alanı bulunmayan bir çok bilgi ile sık boğaz ediyoruz. Bir zamanlar siyah-beyaz televizyonlar var iken televizyon voltaj düşüklüğünde arızalanmasın diye voltaj yükseltici (Regülatör) kullanılıyordu. Regülatör reklamı yapan firmanın çok

güzel bir reklam filmi vardı. Ekranda bir kişi voltaj yükseldiğinde kızarıyor, bozariyor âdeta patlayacak hale geliyor, voltaj düşüklüğünde de pel-

te gibi yığılıyor, baygınlık geçiriyordu.

Ben burada voltajı düşürelim demiyorum, demek istediğim voltajı ayarlayalım. Öğrenciyi ne sıkboğaz edelim, ne de serbest bırakalım. Herşeyden önce ders müfredatlarını tekrar gözden geçirelim. Bazı derslerin ders saatlerini azaltalım. Öğrenciyi hem eğlendirelim, hem çalıştıralım. Onların ilgi ve istidatlarını geliştirirken onları dinlendire-

lim. Mutlaka birkaç saat ağır derslerden sonra okullarımızda hazırlayacağımız seramik, spor, müzik, resim ve bilgisayar laboratuvarlarında onların dinlenmelerini sağlayalım.

Almanya eğitim sistemi oldu olası çok hoşuma gitmiştir. Öğrenci 6. sınıftan itibaren öğretmeni tarafından yönlendirilir. Aile öğretmene yardımcı olur. 8. sınıftan mezun olduktan sonra öğrenci başarı durumuna göre üç dalda yönlendirilir.

Orta derece ile mezun olan öğrenci çeşitli meslek dallarında kalifiye işçi olarak çalıştırılabilir. Ancak, öğrenci ve ailesi isterlerse teknisyen ve tekniker düzeyinde öğrenci yetiştiren okullara da gidebilirler. Öğrenciler girdikleri bu okuldaki başarı durumuna göre bir alt sınıfa tekrar indirebildikleri gibi o okulda da okuma imkânına sahip olabilirler. İyi derece ile mezun öğrenciler teknisyen, tekniker düzeyinde eleman yetiştiren okullara yüksek başarı gösterenlerse daha

ESAT ÇELİK

Röportaj: Havva Dudu ÖZKIR



üst düzey öğretim kurumuna yani üniversiteye öğrenci yetiştiren liselere gönderilir. Başarısız olduklarında da kalifiye işçi yetiştiren okullara indirilebilir.

Üniversitede okuyacak öğrencileri mutlaka çok iyi yetişmiş olmaları gerekiyor. Oysa biz çocuğumuzun başarı durumunu ilgi ve istidatını bilmeden çocuğumuzun mühendis, doktor, hakim olmasını isteriz. Onları kendi arzu ve isteğimize göre yönlendirir, bir meslek sahibi olma imkanlarını elden alır, bugün olduğu gibi milyonları üniversite önüne dizen mezunlarına da iş bulamayız. Mutlaka köklü bir eğitim reformu yapılmalıdır.

Tarih öğretmeni olarak eğitimde nelere özen gösterdiniz?

Tarih öğretmeni olarak vatanını, milletini seven gerektiğinde bu hususta hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan, geçmişinden ders alıp, hataya düşmeyen öğrenciler yetiştirmeye gayret ettim. Halen de aynı gayreti göstermeye çalışıyorum. Çünkü "Milli benliklerini bilmeyen uluslar başka uluslara yem olurlar. "M. K. Atatürk".

Eskişehir'e yerleşme nedeniniz nedir?

Eskişehir Emirdağlılar için ikinci bir Emirdağ oldu. Bu gerçeği hiçbir kimse inkâr edemez. Emirdağ Eğitim-öğretim, sosyal, ticari velhasıl her yönden gelişmiş bir şehir. Galiba Emirdağlılar için Eskişehir doğal bir merkez. Emirdağ'ın Eskişehir'e üstünlüklerini de asla inkâr edemem.

Siyasete girmeyi düşü-

nürmüsünüz?

Çoğu kez belediye başkanlığı ve milletvekilliği için teklifler aldım. Ancak, siyasetin bu derece çirkinleştiği ve kirlendiği şu ortamda asla siyaseti düşünmüyorum.

Teşekkür ederim.

Sabah ezanından önce gaz ocağının sesi ile uyanırdık Şükrü'yle ben. Annem hamur yoğuruyor, biraz sonra fırına yolculuk var.

Zorla kalkar, giyinir, gecenin karanlığında yola koyulurduk. Koca teknenin (hamur teknesi) önünde annem, arkasında bir kulpu benim, bir kulpu Şükrü'nün elinde, tabut taşıyor gibi zorla yol alırdık, karanlık, çamurlu ve kaygan yollar da. Sokaklar, evler öyle kıvrımlı ve dardı ki tekneyle yiraj almamız çok zor olur, aneme ecel terleri döktürürdük fırına kadar... Ne kadar nazlanıp zor kalksak da bu maceralı yolculuk bizim hoşumuza giderdi.

Şükrü'nün işi o kadarla biterdi, ama, benim için eğlence asıl sabah başlardı fırında...

Gülnazik'in fırınına gittiğimiz yıllardı bunlar...

Fırına ince uzun bir yoldan girilirdi. Gelenler tam karşıya fırının önüne dizilirlerdi. Burası 1. sınıf loca... Uzun yolun başında gözükenler menzile varıncaya kadar dikkat, ilgi, haset, sevinç ve merak -küslük varsa- kalp çarpıntısı ile karşılanırdı.

Ben, bu locada yer edinir, fırına gelenleri izlemeye bayılırdım. Fırıncı Gülnazik (yaşıyor mu bilmiyorum öldüyse Allah rahmet eylesin) çok Osmanlı bir kadındı. Müşterilerine saygılı, dürüst ve sevecendi. Sözü, sohbeti yerinde her geleni sanki bir kabul günündeymiş gibi ağırlar, incitmezdi. Annemle birbirlerini çok severlerdi.

Fırına gelirken kadınlar doğru dürüst giyinirler, birbirlerine karşı sevecen ve saygılı davranırlardı. Belli aralıklarla sürekli görüşüldüğü için aralarında dostluklar oluşur, tekrar görüşmeyi sabırsızlıkla beklerlerdi. Meselâ kim cirbe (sıra yüzünden kavga çıkarır), kim mugallid (esprili, güldürür), kimin ağzı cıvık (laf taşır), kimin sıkı bili-

nir ve onlarla denk gelmeye çalışılırdı.

Ben Hacı Cemal'in gelini Zübeyde Aba'yı çok severdim. (Değerli Ağabeyimiz Halil Erenoğlu'nun annesi) Emirdağ tabiri ile topak, kırmızı yanaklı, güzel ve sevimli bir kadındı. Gelişyle or-

talıği hareketlendirir, bütün fırın halkını ağzına baktırır, gülmekten kırar geçirirdi. Arasına fırına tekne getirip götürün kızı Behice Abla ya da herkes bayılırdı... Bir de Hacı Osman'ın karısı Şükriye Aba vardı ki biraz sert görünüşlü,

Emirdağ ağzıyla konuşan, lâfını çekmeyip müstahak olanlara dersini veren, biraz da çekinilen bir Emirdağ abılası idi...

Bunlar gibi hatırlı abılalara gençler hizmet eder, pek ayağa kaldırmazlardı. Onlarda altında kalmaz, gençleri sever, pişirdiklerinden bol bol dağıtırdı oturanlara...

Burada ekmekler hazırlanıp pişerken, öyle tatlı sohbetler, haberleşmeler, atışmalar, kız alışverişleri, olay yorumları yapılırdı ki, işi bittiği halde gidemezdi çoğu kimse...

Gülnazik Aba fırıncılığı bırakana kadar devam ettik bu fırına. Kocasını Mustan, oğlu Halis, kızı Türkan'ı da bir akraba kadar yakından izledik, öğrendik... Sonra Hüsemelerin Hanim'in fırın başladı. Ben o zaman büyümüş, Emirdağ dışında okuyordum. Ama her fırsatta fırına devam etmeyi de ihmal etmiyordum.

Hanim Aba'nın da müşterilerinden çok kendisi enteresan idi. Kendisinden oldukça yaşlı bir koca, fırının önündeki çeşmenin başında sanki İstanbul Boğazı'ndaymış gibi su yalağına bakarak, beyaz örtülü uzun bir sehpanın üzerinde kahve içer, keyif çatardı. Bir sürü çocuk, bunlarla başa çıkmaya çalışan, çok güzel, işinden ve başındaki

PİDE GÖVEÇ BAHANE MUHABBETLER ŞAHANE

ELİF BAĞCI

Emir Afşin Bey komutasındaki akıncılar 11. yüzyılda, Emirdağ bölgesini fethederek ebedi Türk Ülkesi'nin ayrılmaz bir parçası yaptılar. Türk iskan siyasetine uygun olarak, bu bölgeye Türkmen boyları yerleştirildi. Horasan erenleri, dini-millî bilgi ve tecrübelerini Türkmen boylarına aşıladılar. Onlara cihat ve İla'yı Kelimetullah payelerini verdiler. Bugün her biri yüce bir tepemizi bekleyen alp-eren mezarları. Bizlere o muhteşem mücadeleden kalma yadigarlardır.

Bu alp-erenler Ahmet Yesevi Hz.'nin derişleriydi. Onlar Ahmet Yesevi Hz.'den aldıkları Türk-İslam ışığı ile nice karanlık beldeleri, nice karanlık gönülleri aydınlattılar.

Emirdağımızın kurucuları işte bu alp-erenlerle, göçebe Oğuz boylarıdır. Bilerek veya bil-meyerek Emirdağ halkının bir "İrklar Mozay-iğinden" meydana geldiği ileri sürülmektedir. Bu iddia; sosyolojik, kültürel ve etnik esaslardan yoksun, hiçbir ilmi temeli olmayan bir yakıştırmadır. Bir başka yanlış düşünce de Türkmen-Yörük ayrımının yapılmasıdır. Biz, bu iddiaların yanlışlığı üzerinde duracağız.

Ulu Türkistan'ın batısına göç edenlere Oğuz veya Batı Türkleri denilmektedir. Atamız Oğuz Kağan soyumuzu Boz-Ok ve Üç-Ok isimleri ile iki kola, bu iki kolu da altı oğlunun devamı olarak 24 boya ayırır. Emirdağ yöresine Peçenek, Kayı, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Bayat, Karakeçili, Oğulbeyli, Boynu Boğumlu, Kaçar, Musulcalı, Morcalı, Yüreğir, Kınık boy ve oymakları yaşamaktadır. Bu boy ve oymakların hepsi de Oğuz dairesi içindedir. İsimlerinin farklılığı onların ayrı millet olduğunu göster-

mez. Bir ağaç, dal ve yapraklarının adı ile değil, bütünün adı ile söylenir. Boy ve oymak isimleri Türk ağacının dal ve yapraklarıdır.

EMİRDAĞ KİMLİĞİNE BİR BAKIŞ

Ahmet URFALI

Boy ve oymakların Emirdağ'a geliş yerlerinin farklı olduğunu görmekteyiz. Karakoyunlu ve Akkoyunluların Azerbaycan (Karabağ)'dan, Kayı-Kınık-Yüreğir-Bayat boylarının Mahan-Ahlat-Erzincan-Aşağı Sakarya vadisi yolundan, Kaçarların İran'dan, Morcalı-Musulcalı-Boynu Bo-

ğumlu oymakları Avşarların üst şubesi olan Boz-Ulus'tan olup Musul-Halep-Urfa-Mardin'den gelmişlerdir. Karakeçili ve Oğulbeyli oymakları Kayı boyuna bağlıdır. Emirdağ'a Balkan Savaşları sonucunda muhacir yerleştirilmiştir. Muhacirler de soy itibarı ile Türk olup Oğuz dairesi içinde bulunan yörüklerdir. 89 Harbi neticesinde Kafkasya'dan gelen Çerkezler de özbeöz Türk olup KERKES boyundan gelmektedir. Emirdağ'da Bayat yöresinde iskan edilmişlerdir.

Görülüyor ki Emirdağ halkı etnik yapı itibarı ile tamamen Türk boylarından meydana gelmiştir.

Halk ve aydınlar arasında zaman zaman Türkmen-Yörük ayrımının yapıldığına şahit olmaktayız.

Türkmen Kelimesinin anlamı ile ilgili olarak dört görüş mevcuttur:

a) Türk adı ile Farsça man (manend) ekinin birleşmesinden meydana gelmiş olup, "Türk'e benzer" demektir.

b) Türk-i iman'dan gelmektedir. İlk müslüman olan Türk boylarına bu isim verilmiştir.

c) -men mübalağa eki ile yapılmış ve Öztürk anlamına gelmektedir.

d) Yerleşik hayata geçen Türk-
lere Türkmen adı verilmiştir. Yörük
kelimesi ise bir sıfat olup -k ya-
pım ekiyle yapılmış olup "Çok yü-
rüyen-göçebe" anlamına gelir. Önceleri
göçebe Türkmenler için kul-
lanılan Yörük kelimesi daha sonra
bu anlamını kaybederek batı ve gü-
ney-batı Anadolu'daki oymakların
genel adı olmuştur. Yörük kelimesi
17. yüzyıla kadar bir sıfat olarak
kullanılırken sonra göçebe ve yarı
göçebe Türkmenlerin adı olmuştur.

Yörük kelimesinin canlı, hare-
ketli anlamına gelen "Yügrük" ile
bir ilişkisi yoktur. Faruk Sümer,
"Hakiki Oğuz-Türkmen tipi yörük-
lerde aranmalıdır." der. Aynı
konuda Ziya Gökalp, "Beğlik ve
asalet ancak göçebelikte ve Türk-
menliktedir." sözünü Selçuk-
name'den nakleder.

SONUÇ

İnsanların soyunu araştır-
masında elbette sosyolojik ve
psikolojik faydalar vardır. Ancak,
ulu çınarımız olan Türklük durur-
ken boy mensubiyetini öne çıkar-
manın da mahsurları vardır. Dili,
dini, milliyeti, ağıdı, türküsü, kül-
türü.... kısaca herşeyi aynı olan
boyaların Türklüğün temel taşları
olduğu ortaya çıkar. Artık Türk
aile, oymak, boy ve uruk teşkilat-
ları millet haline gelmiş, aralarında
asırlardan beri sınıf ve sosyal çatış-
malar olmamıştır. Bizleri birleş-
tiren, bütünleştiren mukaddes
inançlarımızla, mübarek dilimiz
olagelmıştır.

EMİRDAĞ

Ömer Faruk YALDIZKAYA'ya

Emirdağ'ı, Emirdağ'ı,
Sıla mısın, gurbet misin?
Erittin ciğerim yağı;
Sıla mısın, Gurbet misin?

Nereden düştü sana yolum,
Ara yerde kaldı sal'ım,
Niye bana reva zulüm,
Sıla mısın, gurbet misin?

Boşandı çenemin yayı,
Döküldü gözümün suyu,
Emirdağ'ın Gömü Köyü,
Sıla mısın, gurbet misin?

Kaldığım Afyon Palas'ta,
İki günde oldum hasta,
İnan gönül mahsun, yasta,
Sıla mısın, gurbet misin?

İnsanın var merttir senin,
Lakin, için derttir senin,
Suyun var ki, serttir senin,
Sıla mısın, gurbet misin?

Ömer Faruk Yaldızkaya,
Halil Kıran, Lütfi Bey'e,
Selam Ceylan Kumarcı'ya,
Sıla mısın, gurbet misin?

Katip Sabri, Çolak Halil,
Çürük, Toto, Yeşil, Abdil,
Hiç biri de kötü değil,
Sıla mısın, gurbet misin?

Zülbük Nine, Havva Kadın!
Hakkınızı helal edin...
Emirdağ'ı bitmez derdin;
Sıla mısın, gurbet misin?

İster gurbet, ister sıla,
Sevdim seni bile bile,
Dert yanarım kırık tele,
Sıla mısın, gurbet misin?

İdris Nebi ocağına,
Düştü, yandı kucağına,
Rahmet yağsın bucağına,
Sıla mısın, gurbet misin?

Dr. İdris KARAKUŞ'un
"Gurbet Sancısı" adlı şiir kitabından



**OSMAN
KOÇAK**
Ted
Türkçe
Öğretmeni

HURAFELER ve AYDINLIK GERÇEK

Son bir
cesaretle,
yerden bir
taş alıp ne
olduğu
belirsiz bu
yaratığa
fırlatmaya
karar
verdim.

Şimdilerde rençberlik "paşalık" sayılır. Oysa bundan bir tutam zaman önce çiftçiliğin nasıl olduğunu, Haziran ayında başlayıp Ekim ayının sonuna kadar uzandığını tüm Emirdağlılar bilir. Buğday başaklarının, atların çektiği "Döven" denilen araçla ezilip, tanelerinin samanlardan ayrılma işleminin rüzgârla yapıldığı zor yıllardı. Öğretmen Okulu beşinci sınıf öğrencisiydim ve yaz tatilindeydim! Buğday, arpa, mercimek, burçak ürünlerini toplayıp yığdığımız "Harmanyeri" köyümüzün alt ucunda, mezarlığa yakın, İncesu'nun kenarındaki geniş ve dümdüz uzanan çayır-lıkta idi.

Ağustos ayının bol ışıklı, dolunayın her yanı aydınlattığı bir gecede, güçlü esen poyraz rüzgarına karşı, buğday tinasını savurarak tanelerini samandan ayırmak derdine düşmüştük.

Ancak, gece ne kadar aydınlık olursa olsun, güçlü bir ışığa daha gereksinim duyulurdu. Bu nedenle tüm köylülerimiz gibi, biz de lüks lambası kullanırdık. O gece Lüksümüzün ışık veren gömleği yandı, düştü, döküldü. Yedek Lüks gömleği evdeydi. Evimiz, harman yerine yirmi dakika uzaktaydı. Yedek gömleği getirme için ben görevlendirildim. Çok hızlı bir koşturmayla, rüzgâr dinmeden gidip gelmem gerekiyordu.

Yola çıktım. Koşuyordum. Ancak geçeceğim yerlerde iki nokta vardı ki tüm köyün dilinde ve sohbetlerin odağıydı. Birincisi mezarlık.... Neler anlatılmazdı ki... Geceleri, yoldan geçenlerden su isteyen ölümler, işkence altında yardım isteyenler, beyaz kefenle yol kesen hayaletler... Mezarlığa yaklaşırken nefesimin sıklaştığını, kalbimin gümbürtüyle attığını farkettim. Bir yandan koşarken, bir yandan da bildiğim tüm duaları okuyordum. Olabildiğince başımı mezarlık tarafına çevirmeye, mezarlığa bakmamaya çalışıyordum. Bin türlü şüphe, ürperti ve kor-

ku içinde mezarlığı geçtim.

Şimdi asıl "Belalı Küllük" denilen yokuş vardı karşımda. Cinlerin, şeytanların geceleri burada düğün yaptıkları, insanları felç ettikleri; ayı, inek, baykuş biçimlerine girdikleri anlatılırdı.

Yokuşa tırmanırken tüm tüylerimin ayağa kalktığını hissediyordum. Vücudumu soğuk terler basmıştı. Dişlerim birbirine vuruyordu ki, olduğum yere çakıldım kaldım. Çünkü on adım ilerimde, önümde, bembeyaz gıysiler içinde bir hayalet vardı. Yüreğim ağzıma gelerek baktım. O da tam karşımda durmuş bana bakıyordu. Korkuyla, umutla geriye dönerek harman yerine baktım. Hayalet anında o tarafa geçiverdi. Başımı tekrar köye çevirdim, o da yer değiştirdi. Sanki benimle oyun oynuyordu. Ne yapmalıydım?! Geride, harmanyerindeki işçiler, dedem, babam benden lüks gömleğini getirmemi bekliyorlardı. Tüm cesaretimi toplayarak, köy yönünde, hayalete doğru bir iki adım ilerledim. O da ilerlemişti. Dişimi sıkıp, gözümü kapattım, kendimi feda edercesine hayalete doğru koştum. O da aynı yönde ileri doğru koşmaya başladı. Ben arkada, o önde eve doğru koşuyorduk. Eve yirmi metre kala hayalet tam evimizin kapısının önüne dikildi. Olduğum yerde kalakaldım. Bacaklarımdan sızan su, ayakkabıma akıyordu. Son bir cesaretle, yerden bir taş alıp ne olduğu belirsiz bu yaratığa fırlatmaya karar verdim.

Yere eğilmiştim ki, başımdaki şapkanın ön siperinin ucunda, şapka kumaşından üç, dört santimlik bir ipliğin, gözlerimin hizasında sallanmakta olduğunu gördüm.

Kopacakmış gibi gerilen sinirlerim birden bire gevşedi. Meğer benimle birlikte koşan beyaz hayalet, şapkamın ucundaki üç dört santimlik bir iplikmiş.

Anlatılan bunca hurafelerin, bunca yakıştırmaların birer iplik parçası olduğunu vurgulamak istiyorum.

GÜLENDAM
ATAR

ESKİŞEHİR NÜFUS MÜDÜRÜ Süleyman SARAÇOĞLU'yla SOHBET



Süleyman SARAÇOĞLU

Sayın müdürüm en son sayıma göre Eskişehirimiz'in nüfusu

Eskişehir'e göç olayı var, ancak, fazla değil, Eskişehir'e göç eden vatandaşlarımız genelde Doğu Anadolu Bölgesi ve

Karadeniz Bölgesi'nin doğu kesiminden gelmektedir.

Son nüfus sayımına bakıldığında genç nüfus sayımız ne kadardır?

Türkiye'mizin ve bunun yanında Eskişehirimiz'in nüfusu gittikçe gerilemektedir.

Genç nüfus sayısı ile ilgili elimizde bilgi bulunmadığından genç nüfusu sayı olarak vermem mümkün olamamaktadır.

Nüfus Müdürlüğü'nün çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

Müdürlüğümüz il içinde nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin mevzuata uygun ve düzgün bir biçimde yürütülmesini, nüfus kütüklerinin eksiksiz düzenli ve sürekli bir şekilde tutulmasını sağla-

mak, il düzeyinde kişisel hal olaylarına ait istatistikleri tutmak, nüfus olaylarına ilişkin tutanakları tutmak ve aile kütüklerine, yasalara uygun bir şekilde işlemek, nüfus ve uluslararası aile cüzdanı düzenleyip vermek çalışmalarımızın bir kısmını oluşturmaktadır.

İlçelerimizin nüfusları ne kadardır?

30.Kasım.1997 Nüfus Tespit sonuçlarına göre Alpu: 5011, Beylikova: 5289, Çifteler: 10962, Günüzü: 1664, Han: 1856, İnönü: 4521, Mahmudiye: 5298, Mihalgazi: 4198, Mihalıççık: 5276, Sarıcakaya: 5313, Seyitgazi: 3348, Sivrihisar: 11373 olarak belirlenmiştir.

Nüfus cüzdanı kaybetme ve yenileme oranları ne kadardır?

1999 yılı, 21 Eylül tarihi itibarıyla Müdürlüğümüze 36.008 adet nüfus cüzdanı düzenlenmiştir. Bunun 5460 adedi kayıp, 3469 adedi doğum, 27.055 adedi yenilemeden ve 17 adeti ise eski tip olan yapraklı nüfus cüzdanının değiştirilmesidir. Düzenlenen nüfus cüzdanlarının erkek ve kadın oranları ise erkek: 19429, kadın: 16579'dur.

Sevgili Okurlar,
"Mart 1999" tarihinde Beylikova İlçe Nüfus Müdürlüğü'nden emekli oldum. Sözü edilen görevde 29 yıl, 9 ay çalıştım. Nüfus ve nüfusla ilgili her konu benim yaşam tarzım oldu. Bu nedenle, bu denli konulara ilgi duymamam olanaksız gibi bir şey. Onun için Eskişehir İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürü Sayın Süleyman Saraçoğlu ile ilgili bir söyleşi yapmak istedim. Bilgilerinize sunuyorum.

nedir?

30.11.1997 tarihinde yapılan tesbitte Eskişehir merkezinin nüfusu 454.536' dır. Merkeze bağlı köylerle birlikte Eskişehirimiz'in Nüfusu 518.643 olarak tesbit edilmiştir. **Dünya ve bugünkü nüfus ve nüfus artışı konusunda düşünceleriniz nelerdir?**

Eskişehir ili göç alan bir ildir. Göç alan bir il olmasına rağmen nüfus artış hızı % 25 civarındadır. Bu da Eskişehirli'lerin aile planlamasına verdiği önemi göstermektedir. **Nüfus yoğunluğu hakkında görüşleriniz nelerdir, şehrimizin olanaklarıyla nüfusu arasında bir orantı var mı? Eksikler ve fazlalar nelerdir?**

Bana göre bir şehrin nüfusunun yoğun olması önemli olmayıp, o şehirde yaşayanlara verilen hizmet önemlidir. Her kesime veya yerleşim yerine aynı imkânların aynı anda sağlanması mümkün değildir. Bunlar zamanla olacak işlerdir, eksikler veya fazlalar konusunda yorum yapmak bana düşmez.

Biliyorsunuz Eskişehir deyince Emirdağlı ve Sivrihisarlılar üzerine, bu konuda espriler üretiyor. Bu esprilerin sizce nüfus konusunda bir gerçek payı var mıdır?

Esprilerin hepsinde olmasa bile bazılarında mutlaka gerçek payı vardır. Bu espriler her zaman, her yerde, hatta Eskişehir dışındaki illerde, ülkelerde bile anlatılmaktadır. Bu espriler sayesinde Emirdağ ve Sivrihisar'ın isimleri her yerde anılmakta ve bu iki şirin ilçenin tanıtılmasına vesile olmaktadır.

Bu konuda halkımıza (bilhassa biz Emirdağlılar'a) iletmek istediğiniz herhangi bir mesaj var mı?

Eskişehir'de bulunduğum süre içerisinde birçok Emirdağlı ile tanıştım. Tanıştığım Emirdağlılar'ın çoğu prensiplerine bağlı, kendilerinden ödün vermeyen ve sözleri senet olabilen kişilerdi. Bu şekilde devam etmelerini diliyorum.

Eskişehir'de göç olayı var mı? Varsa hangi ilçe veya bölgeden geliyor?

HAVVA DUDU
ÖZKIR

Uyumsuz Serçe

Günlük yaşamda seçmek zorunda olduğumuz birçok şey vardır. Bunlar temel ihtiyaçlarımızı karşılayan seçimlerdir. İş ve eş seçimi de hayati önemi olan seçimdir.

Bunların dışında yine temel ihtiyaç ve hayati önemi olan seçim ; kendimizi yöneteceklerin, yani liderlerin seçimidir.

Önce lideri seçecek olan gruptan bahsedelim. Grup; ortak norm ve davranış ilkelerini paylaşan, aralarında çeşitli rol farklılaşması gerçekleştiren, ortak bir amacı paylaşan ve bu amaç doğrultusunda birbirleri ile haberleşme içinde olan, karşılıklı birbirlerini etkileyen iki veya daha fazla kişinin biraraya gelmesi ile ortaya çıkan sosyal bir olgudur.

Grup içindeki üyeler; güvenlik, sosyal ve benlik ihtiyaçlarını tatmin ederler, ekonomik yarar sağlarlar ve aynı bölgeden gelirler veya grubun amaçlarını benimserler hatta aynı okuldan mezun olabilirler.

İşte bu tanımın kapsamına giren bir grup, Emirdağlılar !... Grup içinden lider çıkarmayı hiç sevmeyen, herkesin kendisinin lider olduğunu düşünen Emirdağlılar !

Şimdi biraz da lider nedir? ya da nasıl olmalıdır? sorularına yanıt arayalım.

Lider; başkalarını belirli bir amaç doğrultusunda davranmaya sevk eden kişidir. Belirli bir grup içinde bir kişinin lider olarak belirmesi (kabul edilmesi) ve grubu yönetmesinin nedeni bu kişinin sahip olduğu özelliklerdir. Lider bu özellikleri itibarıyla diğer grup üyelerinden farklı bir kişidir. Aşağıdaki kriterler liderin fiziksel ve kişilik özelliklerini değerlemede kullanılır.

Yaş, boy, cinsiyet, yakışıklılık, başkalarına güven verme, güzel konuşma yeteneği, zekâ, bilgi, kişiler arasındaki ilişki kurma yeteneği, inisiyatif sahibi olma, hissel olgunluk, dürüstlük, samimiyet, doğruluk, açıksözlü-

lük, kendine güven duyma, kararlılık, iş başarma yeteneği.

Liderin en önemli işlevleri; amaç belirleme, değer yerleştirmek, motive etmek, yönetmek, işleyen bir birlik sağlamak, açıklamak, sembol işlevi görmek, grubu dışarıda temsil etmek ve yenilmektir.

Seçme zamanı yine gelecek. Ve bizler seçeceğiz. Tabii seçerken bu özellikleri gözönünde bulundurmalıyız. Fakat kendi çıkarlarımız yerine grubun yani Emirdağlıların çıkarlarını hesaplamalıyız.

Uyumsuz serçe konumuna düşmemeliyiz. Şu meşhur "uyumsuz serçe" hikayesini bilirsiniz. Bir varmış, bir yokmuş. Uyumsuz bir serçe varmış. Uyumsuz serçe kışın güneye uçmaya karar vermiş. Ancak, soğuk kısa sürede aşırı derecede artınca mutsuz serçe istemeye istemeye güneye uçmaya başlamış. Fakat serçecik biraz geç kalmış. Kısa süre sonra kanatları soğuktan buzlanmaya başlamış ve hemen hemen donmuş bir vaziyette bir ağla düşmüş. Küçük serçenin yanından bir sığır geçmiş ve üzerine pisliğini yapmış. Serçecik sonunun geldiğini sanmış. Fakat, sığırın pisliği onu ısıtmış ve kanatlarındaki buzları çözmüş. Serçe, ılık ve mutluymuş ve nefes alabiliyormuş artık. Şarkı söylemeye başlamış.

Tam o sırada sesleri duyan büyük bir kedi gelmiş ve seslerin nereden geldiğini araştırmaya başlamış. Kedi, seslerin geldiği yeri bulmuş, pisliği temizlemiş, kuşu bulmuş ve de onu bir güzel mideye indirmiş.

Dostumuz, iyi de olsa, kötü de olsa yine Emirdağlıdır. Yani üzerinize pisleyen herkes mutlaka düşmanımız değildir. Sonunda siziyecekse, pislikten kurtaran da mutlaka dostunuz değildir.

Yeni seçimlerde EL ELE EMİRDAĞLILAR. Yola çıkan hemşerilerimizin yanında olalım. BAŞKALARI BİZİ YEMEDEN.

AĞLADI

Annelerin, melekleri, hurisi,
Kimisi nişanlı ciğer paresi,
Dalgın uykudayken gece yarısı,
Çaldı acı acı siren ağıladı.

İstanbul üstüne duman dikildi,
Yer ile bir oldu, Gölcük yıkıldı,
Saat 03.00'te halk sokağa döküldü,
Duyan insanların bağı söküldü,
Acı manzarayı gören ağıladı.

Marmara'dan beri feryat boşandı,
Bütün millet sokaklara döşendi,
Öyle bir ızdırap, panik yaşandı,
Elini bağrına vuran ağıladı.

Bunca insan enkaz altında kaldı,
Vurdu acı acı sirenler çaldı,
Başkent Ankara'da haberi aldı,
Bu acı haberi veren ağıladı.

Saat 03.02'de haber ulaştı,
Duyan insanların ciğeri pişti,
Türkiye yıkıldı, Marmara göçtü,
İzmit Kocaelini gören ağıladı.

Marmara Denizi boyu kalmadı,
Şehir yıkıldı, köyü kalmadı,
Asker, Amiral, Subay kalmadı,
Gölcük Donanmayı gören ağıladı.

Yıkıldı köprüler, kapattı yolu,
Kalmadı Sakarya, Düzce ve Bolu,
Bir matem içinde tüm Anadolu,
Millet feryat eder vagonlar dolu,
Çaldı düdüğünü Tren ağıladı.

Felâketin haberini aldılar,
Duyar duymaz Kocaeline geldiler,
Ne anayı, ne babayı buldular,
Enkazın başına varan ağıladı.

Kimisinin evi, ocağı gitti,
Kimisinin kolu, bacağı gitti,
Kimisinin gülü, çiçeği gitti,
Zeynebi, Fatma'yı soran ağıladı.

Bunu duyan Millet yola düştüler,
Sakarya'ya Yalovaya koştular,
Binde biri dostuna kavuştular,
Yüzünü yüzüne süren ağıladı.

Kimi geldi hasretine ulaştı,
Kimi sokaklarda yandı dolaştı,
Ana, yavru, kuzu gibi meleşti,
Yavrusunu bağrına basan ağıladı.

Ulaştı, Kavaklı, Değirmendere,
Bir afet bölgesi oldu Marmara,
Otuzüçbin kişi her yanı yara,
Bu korkunç yarayı saran ağıladı.

Evlerini hep yıkılmış görünce,
Mateme boyandı Gölcük, Derince,
Televizyon bu haberi verince,
Böyle felâketi duyan ağıladı.

Ziya Taşkent ailesi yok oldu,
Bu depremi yaşayanlar şok oldu,
Bütün Türk Halkımız yola döküldü,
Eşini, dostunu soran ağıladı.



ŞEMSETTİN
KUBAT

Ağustos 17 öyle bir sıcak
Birden İstanbul'dan siren çalınca,
Sokağa döküldü halk çırılçıplak,
Bunu birbirine soran ağladı.

Böyle felâketi yazar mı kalem,
Yüzyıllar boyunca böyle bir elem,
Bu da bize büyük ibreti âlem,
Bu işin farkına varan ağladı.

Denizler de üç, beş metre yükseldi,
Bir feryat, bir figan, bir çığlık geldi,
Hep evleri suyun içinde kaldı,
Gelip manzarayı gören ağladı.

Döküldü sokağa millet aç, susuz,
Yatacak yeri yok, gece uykusuz,
Bir zamanı geçmiyor ki korkusuz,
Aklını başına deren ağladı.

Köprüler yıkıldı, ne de yol kaldı,
Ne işyeri kaldı, ne okul kaldı,
Ne bir umut kaldı, ne moral kaldı,
Şaşkın şaşkın bakıp duran ağladı.

Annemi, bacımı, nazlı yarımı,
Ne olur kurtarın körpe yavrumu,
Derken görecektin sen o durumu,
Enkazın altına giren ağladı.

Hemi çaresizlik, hemi mutsuzluk,
Halkımızı aldı bir umutsuzluk,
Evi barkı yoktur, açlık, susuzluk,
Feryadı figanı gören ağladı.

Çocuklar ağlaşır oyuncağı yok,
Körpe yavruların salıncağı yok,
Kiminin sımsıcak bir ocağı yok,
Evinin enkazını gören ağladı.

Yoksul Derviş dindiremez yasını,
Enkazın altında duyduk sesini,
Beş altı yaşında körpe masumu,
Üç gün sonra cankurtaran ağladı.

AŞIK YOKSUL Derviş
(ŞEMSETTİN KUBAT)

SÜLEYMAN EMİRDAĞ

Emirdağ Alibeyce köyünde 1329
yılında doğan, 1927 yılından
itibaren Eskişehir ili Beylikova İlçesi
İkipınar Köyü'nde ikamet eden
Süleyman EMİRDAĞ isimli gurbetçi
hemşerimizden güzel sözler.



ÖĞRETMEN

Talebe öğretmenin çiçeği gülü,,
Her zaman güzel sözler öğretir
Öğretmenin o tatlı dili, hünerli eli.



ALİŞVERİŞ

Minnettarım dükkanıma gelene,
Çok teşekkür hesabını bilene.
Ne mutlu yalan dünyada
Allah'ına, kullarına borçsuz ölene.



DAMAK TADI

EMİRDAĞ GÜVEÇİ

4 Kişilik malzemeleri

1 kg. Kuşbaşı et

1 kg. Domates

300 gr. Sivri biber

300 gr. Patlıcan

100 gr. Sarımsak

Hazırlanışı:

Güveç kabına et atılarak kavrulur. Daha
önceden doğramış olduğumuz domates,
sivri biber, patlıcan ve sarımsak atılır.
Sebzeler perselendikten sonra biraz
(500 gr. Kadar) su eklenir. 1 saat piştikten
sonra güveç hazırdır.

Afiyet olsun



FAKİ
USTA



**Doktor
HÜSEYİN
ÜNLÜ**
Ruh Sağlığı
ve Has. MÜ.

DEPREM ve RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE

Hazırlıksız yakalandık. Bilinmeyen, beklenmeyen olduğundan değil. Hazırlıksız yakalandık. **Geçmişin** derinliklerinden süzülüp gelen davranış kalıplarımızın yetersizliğinden, yanlışlığından değil. Hazırlıksız yakalandık. Toplumu yönetip yönlendirenlerin ikazlarına kulak tıkadığımızdan, önerilen tedbirlere lakayt kaldığımızdan değil. Öyle bir hengameydi ki dünümüz; her gün adı konulmamış sosyal depremler yaşıyorduk. Ortalık toz-duman. Günlerimizi yapıcı olmaktan uzak suni gündemlerle doldurduk. Beynimizin her kıvrımı bu parazit düşüncelerle doldu. İngiliz sömürgecilerinin Hindistan gençlerine logaritma cetvelini ezberletmeleri gibi, tüm mental enerjimiz bu parazit düşünce kırıntılarınca sağıruldu. Öyle ki; gerçekleri göremez, verimli düşünmez, geleceğe yönelik projeler üretilmez olduk. İlimin, aklın, ahlâkın, doğru olanın sesini kıstık. "Logaritma cetvelini ezberlemek"en önemli meşgalemiz oldu.

Ve deprem sarstı. Şimdi ona "milat" gözüyle bakıyor birçokları. İnşallah, Bizim olan güzellikleri hatırlayıp tekrar hayata geçiririz.

Ve deprem sarstı. Şimdi ona "milat" gözüyle bakıyor birçokları. İnşallah, bizim olan güzellikleri hatırlayıp tekrar hayata geçirmek, ilmi rehber edinip her türlü kısır tartışmalardan, sığ düşüncelerden uzaklaşmak, her alanda yeniden yapılanmak, her türlü farklılıklara rağmen kardeşçe kucaklaşmak için bir milat gerekiyorsa, bundan çarpıcısı olamaz. Deprem yıkıntıları içinde yücelen bazı davranış görüntüleri ilk işaretler mi? Kaybettiklerimizi, unuttuklarımızı tekrar hayata mı geçiriyoruz ne? "Komşusu açken tok yatan bizden değildir."

Deprem belirli bir sahayı yıktı belki.

Ama, iletişim çağının tabii bir neticesi olsa gerek, etkileri çok daha geniş alanları kapladı. Deprem bölgesinde yaşanan olumlu-olumsuz görüntüler evlerimize kadar girdi. Bu durum; afet bölgesindeki maddi kayıplar bir yana, tüm yurttaki insanların ruh yapılarında derin sarsıntılar meydana getirdi. Hastalarımızın eski şikâyetlerinin alevlenmesi yanında, birçok insanda yeni şikâyetler ortaya çıktı. Önceki ruh yapısı, ortaya çıkan tablonun şiddet ve belirtilerini belirleyen ana unsurlardan birisi. Ayrıca depremin şiddeti yanında uzun sürmesi de, maddi kayıp olmasa dahi, insanları ruhen etkileyen bir başka unsur. Dakikalar, hatta saatler uzunluğundaki 45 saniye, insanların çaresizliği yudum yudum içmesine sebep oldu. Birçok insan belki ilk defa aczinin farkına vardı. Normal şartlarda insanın en zor itiraflarından biri olan yetersizlik, acizlik itirafı depremin uğultusuna karıştı. Ve ruhlar sarsıldı. Psikiyatride fabi, panik atak, akut veya past travmatik stres bozukluğu, depresyon diye isimlendirdiğimiz hastalık tabloları ortaya çıktı.

Depremi bizzat yaşayanlar, hâlâ ilk şoku yaşıyorlar gibi. Hiçbir şey hissetmiyorlar gibi davranıyorlar. Yaşadıkları acının büyüklüğü ile gözlenen tepki uyumlu değil genellikle. Yaşanan acil durum sebebiyle mental enerji bir yönde yoğunlaştığı için, tabir yerinde ise hasta olmayan-yas çekmeye dahi zaman ve enerji bulamıyorlar. Daha sonrakı günlerde ciddi ruhsal problemler yaşaması muhtemel bu insanlara, anlayışla yaklaşılmalı, destek olunmalı. Yine mental enerjisinin tek yönde yo-

ğunlaşması, dikkat, hafıza, algılama bozukluklarına yol açıyor. Cinsel isteksizlik, iştahsızlık, işine ve çevresine karşı soğukluk gözleniyor. Umutsuzluğun hakim olduğu tabloda zaman zaman ani öfke boşalmaları oluyor. Deprem anının uykuda veya uyanıkken tekrar tekrar yaşanması, korkulu rüyalar ve kabuslar, her an sanki sallanıyor gibi olma hissi, kapalı alanlara girememe, huzursuzluk, tahammülsüzlük, çabuk sinirlenme sık görülen belirtiler. Uyku bozuluyor, insanlar âdeta uyumaktan korkuyor. Sıkıntı, ağlama nöbetleri, zaman zaman suçluluk duyguları ortaya çıkıyor. Bu belirtiler, bilhassa depremin yaşandığı saatlerde yoğunlaşıyor. Alkol, sigara, uyuşturucu madde, sakinleştirici ilaç kullanmaya meylin artması gözlenen bir başka husus.

Böyle bir ruhsal travmanın çocuklarda ortaya çıkardığı belirtileri ise şöyle özetleyebiliriz: Hırçındırlar, mızdırlar. Sebepsiz ağlamalar, sebepsiz baş ve karın ağrıları, durgunlaşma, içine kapanma, oyuna katılmama ruhlarında ki sarsıntının dışa vurumlarıdır. Yakınlarına aşırı bağlanma, onlar olmadan yatağa girmeme, tualete gidememe, sokağa çıkamama halleri sık görülür. Uyku ve iştah bozulmuştur. İdrar kaçırma olabilir. Çeşitli korkular, bilhassa gece korkuları günlük faaliyetlerini etkileyecek boyutlara varabilir.

Alınabilecek bazı basit tedbirlerle, depremin ruhsal plandaki yıkıcı etkileri azaltılabilir. Bu konuda devlete, organize her türlü kuruluşa, kişinin yakın çevresine ve psikiyatlara düşen görevler vardır:

Öncelikle kişinin temel ihtiyaçları (yeme, örtünme, barınma, sağlık v.b.) en kısa zamanda karşılanmalı, güven duygusu canlandırılmalıdır. Deprem öncesi

yaşam şekline en yakın şartlara, mümkün olan en kısa zamanda dönülmelidir. (İş, okul, günlük aktivite alışkanlıkları v.b.)

Deprem ve yaşananlar hakkında karşılıklı konuşmalar faydalıdır. Ancak "fısıltı gazetesi"nin yıkıcı yayınlarına alet olmamaya özen gösterilmelidir. Karşılıklı konuşmadan umulan fayda, tek taraflı yüklenmeye sebep olan TV haber programlarında yoktur. Üstelik bilinçsizce yapılan bazı aktarımlar zararlı bile olmaktadır.

Eşler birbirini dinlemeli, birbirine destek olmalıdır. Karşısındakinin şikayet ve korkularına ilgisiz kalmamalı, alaycı bir havaya bürünmemelidir. Unutmamalı ki, korku insanî bir duygudur. Korkmak ayıp değildir. İtraftan çekinmemeli, paylaşmayı bilmelidir.

Alkol ve uyuşturucu maddelerden uzak durulmalıdır. Onların sağladığı geçici rahatlık ve bastırma aldatıcı olup, şikâyetlerin kronikleşmesi ve yeni problemler yaratması dışında bir işe yaramaz.

Bilhassa çocukların temel ihtiyacı sevgi, ilgi, koruma en erken dönemde sağlanmalı, okşama, kucaklama gibi beden teması ihmal edilmemelidir. Onlara daha çok zaman ayırmalı, güven duygusu pekiştirilmelidir. Şayet kişisel gayret ve tedbirlerle şikâyetlerle başa çıkılamıyorsa, mutlaka bir psikiyatrdan yardım istemelidir. Günümüz tıbbı, bu tür şikâyetlerle başedebilecek tedavi imkânlarına sahiptir.

Bütün bunların ötesinde, insanoğlunun aczini yüzüne vuran böyle bir felaket karşısında, herşeyin hakimi o Mutlak Güç'e sığınmanın, O'nun yardımını istemenin ruhen rahatlatıcı olacağı unutulmamalıdır.

Insanoğlunun aczini yüzüne vuran böyle bir felaket karşısında, herşeyin hakimi o Mutlak Güç'e sığınmanın, O'nun yardımını istemenin ruhen rahatlatıcı olacağı unutulmamalıdır.



ÖZCAN
TÜRKMEN

Yayla Türküleri

Yaylanıza vardım yaylanız daşlı,
Yeni bir yar sevdim incecik gaşlı,
.....
Böyle bi gözelin derdi var bende.

Yaylaya gediyoum bi havasınan,
Anan bayram yapsın gara yasınan,
Hasta oldum heç gelmiyon yanıma,
Dokdur ilaç verdi billur tasınan.

Gangal çiçek açmış başı dikenli,
Yeni bir yar sevdim onyedi benli,
Bin goyun güderim buğazı çanlı,
Satarım çanları alırım seni.

Yaylıya getmiş de yaylıyamamış,
Hasa işliğini yar giyememiş,
Zabahınan erken kakmış yürümüş,
Allaha ısmarladık gal diyememiş.

Yaylalar içinde Çiğillipınar,
Başına varmadan ellerim donar,
Dünyanın malını bana verseler,
İstemem malı ille nazlı yar.

(Yaylalar içinde Çiğillipınar,
Dünyada ayrılık olmasa ne var.
Dünyanın malını verseler bana,
İstemem malı ille nazlı yar).

Yayladan gel gaşı garam yayladan,
Gözelliği satınm'aldın Mevla'dan,
Bana da diyolar ayrıl yarinden,
Nasıl ayrılıyım alt'ay olmadan .

El yaylaya göçer, ben de Horan'a,
Kız küçükken niye go(y)dun merama .
Anan denen şeytanından bulası,
Melhem deyin duz doldurdu yarama.

Yayaladan geliyoum elim boş değil,
Yar poşu sallama göğnüm hoş değil.
Bir gözeli bi kötüy e vermişler,
Allah da biliyo ona eş değil.

Yaylaya gederken ben buldum yeller,
Esme yel yarimle gezene kadar.
Bir mektup yazdı(yı)dım allı geline,
Mezarımın üstü pirelendi gel.

Yayla yollarından inip gelirken,
Az(ı)rail gördüm yılanı yerken,
Ben de ganatlandım uçuyum derken ,
Felek girdi ganadımı golumu.

Sarı çiçeğinen donandı dağlar,
Yeşil yaprağınan bezendi bağlar.
Nazlı yarım seni gördüğüm gece,
Yüzüm güler ,amma, kalbim kan ağlar.

Yayla yollarından beri mi geldin,
Ötme garip bülbül bağırmı deldin.
Sen de bencileyin yarden mi ayrıldın,
Yarden ayrılanlar gelsin yanıma.

Yaylalardan endim geldim yol deyi,
Kertigeni kok(u)ladım gül deyi.
Arkadaşlar bennen dalga geçiyo,
Sevdiğini alamadın öl deyi.

Yaylalar içinde ünnü ısıtma,
Yüzzüğüm yadiğar beni unutma.
Senden âlâsını bulurum yarım,
Sen de heç ağzını havaya dutma.

Geceleri yağmur yağar yüceden,
Ben dersimi aldım derin hocadan.
Evlenip gerdeğe girdiğin gece,
Bi guş olsam ben de girsem peceden.

Kapıya bağladım gınalı goçu,
Harmanlar galdırdım yar senin uçu.
Al bohçanı düş peşime gedelim,
Af(ı)yon damları hep bizim uçu.

Önüne guşanmış yandımdan öğnük,
İçerim yaniyo yar göynük göynük,
Ana bana bi izin ver böğünnük,
Aşıyım dağları buluyum yari.

Yarimin gunduđu yeşil aleyçik,
Yanına varacağıdım yollar dolaşık.
Sana diyom sana ey deli yarım,
Göğnün yoğudu niye beni bağladın.

Yayladan gelirken yorulur muyum,
Bin goyun güdene vurulur muyum.
Benim nazlı yarım evde dururken,
Ben geder ellere sarılır mıyım.

Yaylanın özünde goyun sağıyo,
Zülüfleri ak gerdanı döğüyo.
Boyunu sevdiğim ey nazlı yarım,
Sallanışın milyonlara değıyo.

Yaylanıza geldim yayılır orman,
Yandım ataşına galmadı derman.
řu yalan dünyada datlı canım var,
O da gözellerin yoluna gurban.

Gözel olan, gözel yaylaya gonar,
Eviniz yayladan ne zaman ener.
Evinizi metheyle bana ey gözel,
Yarimin sevdiği gözel baş bağlar.

Yaylaya gediyo eli biğeli,
Güllerim açıldı seni seveli.
Meram oldum deyus gocan döveli,
Bi daha döverse ara bul beni.

Bizim yayla gibi yayla varm'ola,
Başı pınar ayak ucu garm'ola .
Soyunsam da girsem yarin goynuna,
Safa geldin nazlı yarım derm'ola.

Eller yüklemiş göçünü gediyo,
Sevdiğim garşımdan ışmar ediyo.
(I)ras gelip soramadım yarimden,
Bi sor Fatma nazlı yarım ne diyo.

Mektup goydum Çiğilli'nin daşına,
Dolan da gel su içmiye başına.
Ben de yandıydım yeni eşime,
Eşimden ayrıldım ağlar gezerim.

Yaylıya varmış gar yiyememiş,
Gediyom sevdiğin gal diyememiş.
Sabahınan erkek kalkmış yörümüş,
Allı sayasını yar giyememiş.

Yaylalar içinde Göğguyu yayla,
Erbiyi çıkar da balayı bağla.
Böyle mi geçecek bu yalan dünya,
Gel bi daha sarılalım gözelim.

Yassıyurt'un pınarları üçümüş,
Çok çalışdım emeciğim heçimiş.
El yarine boyun bükmek gücümüş,
Yarimden ayrıldım ağlar gezerim.

Bizim gunduğumuz yüce Göğguyu,
Kuyunun ağzından alırlar suyu.
Averen ilinde Guruca köyü,
Guruca köyünü yakar gederim.

Yaylalar içinde Çiğilli yayla,

.....
Mevla Eğer yar olmiya göğnün varısa,
Dünür sal anamın göğnünü egle.

Yaylanıza vardım Çiğilliyimiş,
Yarden mektup aldım gahirliyiymiř.
Siz de beni gınamayın emmiler,
Bu da geldi geçdi cahilliğiymiř.

Isıtma'ya suya vardım yalınız,
Yaylıya gelmiyo gavur oğlunuz.
Gorkuyodum mehellenin dilinden,
Bizi ayıracak sizin diliniz.

Bizim gunduğumuz Çiğillipınar,
Dünyada ayrılık olmasa ne var.
Dünyanın malını verseler bana,
İstemem malı ille nazlı yar.

Yaylıya gel, nazlı yarım yaylıya,
Emanet eyledim Gadir Mevliya.
Üç ay oldu heç gapıya çıkmıyo,
Sanki gavur gızı olmuş evliya.

Yaylacılar yüksek yeri yol eder,
Ördek gonar susuz yeri göl eder.
İki gözel pencereden el eder,
Birin alsam biri intizar eder.

Evet, başlığı yanlış okumadınız. Hani bir atasözü vardır "Acı haber tez duyulur" diye. Öyle de oldu.

18/08/1999 Çarşamba günü, saat 20:15'te Emirdağ'a giderken Mahmudiye kavşağında, elim bir trafik kazası sonucu, Emirdağ'ın yetiştirdiği kıymetli evladı, araştırmacı-yazar F.Faruk YÜRÜK yaşamını yitirdi. Aynı kazada küçük oğlu Alper'de vefat etti. Hanımı Nurten ve büyük oğlu İlker kazayı hafif yaralarla atlattılar...

F.Faruk YÜRÜK, 1957 yılında doğmuştur. İlk ve ortaokulu Bayat'ta, Ziraat Meslek Lisesini Narman'da bitirmiştir. Yüksek tahsilini Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nin İktisat Fakültesi'nde tamamlamıştır.

Askerliğini yaptıktan hemen sonra, Toprak Mahsülleri Ofisi'nde görev almıştır. Sırasıyla Çöğürler ve Alpu Ajans Müdürlüğü'nde Ambar Memurluğu, İnönü ilçesinde Ajans Müdürlüğü yapmıştır. Son olarak Eskişehir TMO'ne İdari İşler ve Personel Şefi olarak atanmıştır. Bu görevde çalışmakta iken yıllık izne ayrılmış ve Aydın'da bulunan kardeşinin yanına tatil için Eskişehir'den hareket etmiştir. Hareketinden kısa bir süre sonra bu vakitsiz kaza olmuştur.

Yazıma "Emirdağ Kıymetli Bir Evladını Kaybetti" başlığını attım. Çünkü F.Faruk YÜRÜK bugüne dek yazmış olduğu makalelerinin tümünü Emirdağ'la ilgili konulara ayırmıştır. Bu makaleler öyle sıradan birer makale değildir. Hepsi inceleme ve araştırmayı gerektiren yazılardır. Bir başka söyleyişle emek sonucu oluşan yazılardır. Bunların pek çoğunu Aziziye Dergisi'nde yayımlamıştır. Çok yakından izlediğim bu yazıların bazılarını şöyle sıralamak mümkündür.

1- Eskişehir Liva Genel Meclisi'nin İnönü, Söğüt, Aziziye (Emirdağ) ve Bozüyük'ün Eskişe-

hir'e bağlanması hakkındaki toplantı tutanağı,

2- Emirdağ'da 50 yıl önce koyunculuk,

3- Aziziyeler,

4- Emirdağ'ına dair,

5- Emirdağ'dan bir şair geçti,

6- Aziziye baskını,

7- Abdallar'ın tarihçesi,

8- Amorionia,

9- Yeniköylü Mustafa Alhanzade,

10- Emirdağ'da yeşil bayrak olayı,

11- General Trikopis Emirdağ'da,

12- Emirdağ'lı Peri'nin fıkrası gibi anıları,

13- Emirdağ'da Atatürk ve

Kazım Karabekir mektuplaşması.

Benim buraya sıraladıklarım F. Faruk YÜRÜK'ün yazılarının sadece bir bölümü. Görüldüğü gibi her yazıda buram buram Emirdağ kokmakta ve Emirdağ'da geçen olayları birçok yönüyle aydınlatmaktadır. Bu yazılarında neler anlatmamış ki. Emirdağ'ın koyuncululuğunu yazmış. Türkiye'de Aziziye ismini alan yerleri tanıtmış, Emirdağ'a gelen ünlüleri kaleme almış, tarihi olayları olduğu gibi aktarmış, daha neler, neler...

F.Faruk YÜRÜK, incelemelerinde, öyle duygusallığa falan kaçmamış, gerçekleri olduğu gibi dile getirmeye çalışmıştır. İşte "Abdallar'ın Tarihçesi" isimli makalesinden bunu kanıtlayan bir bölüm.

"Abdallar'ın sözüne güvenilir ve borçlarına sadık olmaları sebebiyle Emirdağ esnafı her türlü alış-verişlerinde kendilerine güvenerek verisiye mal vermektedirler. Bu zamana kadar Abdallar'ın Emirdağ'da yüz kızartıcı bir olaya karışmaması, hırsızlık ve fuhuş gibi olayların içinde bulunmamaları Emirdağ halkı tarafından da takdirle karşılanmaktadır."

Bir başka yazısında, Emirdağ folklorunu tüm çıplaklığı ile anlatmaya özen göstermiş,

EMİRDAĞ KIYMETLİ BİR EVLADINI KAYBETTİ

MUHARREM KUBAT



bulgur gecesini şöyle anlatmıştır.

"Düğün-derneğinden ve yayla göçmenliğinden geri kalmayan bir dernekte bulgur çekmelelidir. Bunun zevki gençlere verilmiştir. Genç kızlar önlerine aldıkları iki taştan ibaret olan değirmeni döndürürken,

"Çarşıdan aldığım yeşil biberler,
Köyümüzün adına Suvermez derler,
Bana diken oldu yattığım yerler,
Kaldırın o yeri yarsız neyleyim."
Türküsu ile genç delikanlıları etraflarına toplarlar

Gençler de;
"Kapiya bağladım kınalı koçu,
Harmanı kaldırdım kız senin uçu, (için)
Al bohçanı, düş ardıma gidelim,
Af(i)yon damları hep bizim uçu."
Karşılıklı türküleri ile yârsız kalan gençlere tavsiyelerde bulunurlar. Bunun üzerine genç kızlar ve genç delikanlılar beraberce;
"Pınarın başına vurmuş koyunu,
Mor menevşe gibi eğmiş boynunu,
Uyumuşum, uyandıran olmamış,
Cennet köşkü sandım yarin koynunu."
Artık, "Bulgur Çekme" bu şekilde sona ermiş bulunur."

Emirdağ olarak, her sahada mutlaka çok başarılı insanlarımız var: Fakat, bu başarıların yazın hayatı ile kesinkes desteklenmesi gerekiyor. Bu hususla da ilgili yazar ve şair yetişkin ve yetişmekte olan öğrencilerim, arkadaşlarım, dostlarım ve büyüklerim var. Bunlar arasında Mehmet AYDIN'ı, Halil ERENOĞLU'nu, Mehmet OKUTAN'ı, Celil KARACA'yı, Ömer DURU'yu, Behiç ÖNEN'i, Erdoğan KAHYA'yı, Fikret FIÇICI'yı, Fikret AKIN'ı, Özcan TÜRKMEN'i, Ahmet URFALI'yı, Metin AKIN'ı, Alper AKSOY'u, Yüksel ÖNAÇAN'I, Vedat Celal ALP'i, Ömer Faruk YALDIZKAYA'yı, Feyyaz SAĞLAM'ı, Necdet SAĞLAM'ı, Erol KUTLU'yu, Can ÖZGÜR'ü, Hulusi KARACA'yı, Uğur EMEK'i, Figen EMEKSİZ'i, Ünal AYRANCI'yı, Fakı EDEER'i, Şemsettin KUBAT'ı, Battal Gazi BARLAS'ı, Cahit AVCI'yı, Mesut ACET'i,

Necati SEZER'i, Hasan Hüseyin GÜZLE'yi ve Osman ŞAHBAZ'ı saymak mümkün... (İsmi hatırlayamadığım dostlar kusura kalmassınlar)

F.Faruk YÜRÜK "ŞİİRLERLE EMİRDAĞ" isimli eserini Aziziye Vakfı yayınları arasında çıkarmıştır. Ne yazık ki hazırlamış olduğu ve yayınlamaya hazır hale getirdiği 1-İNÖNÜ, 2-Emirdağ'ın Lehçesi, 3-Türk Havayolları adlı üç eserini yayınlama mutluluğuna erememiştir.

F.Faruk YÜRÜK'ün vefatını Emirdağ için büyük bir kayıp olarak kabulleniyorum. Çünkü, bu denli insanlar çok az yetişiyor. Ama, O'nu, ecel aramızdan çok erken aldı.

Sevgili Faruk, sonsuz mekanında sen rahat uyu. Seni bizler eserlerinle her zaman aramızda yaşatacağız. Ruhun şad olsun canım kardeşim...

SEVDİĞİM LAFLAR

UĞUR ÖZGÜLER



- 1- Kadın edem.
- 2- Kadın bacım.
- 3- Bilinmedik dertlerden get.
- 4- Ağzını bi aç.
- 5- Kele bu nasıl işimiş böle.
- 6- Allah canını ala emi.
- 7- Marat ölüyün körü.
- 8- Cehennemın gara gara körü.
- 9- Seni teşir ederim.
- 10- Bi ahmalık dertlerden get emi.
- 11- Yaşın donun gara gelsin.
- 12- Boyu uzun göç yanında gitmeye,
Huyu nasıl bilmem geçim etmeye.
- 13- Nasıl kızsan öyle gelinsin,
Nasıl alışırsan öyle kalırsın.
- 14- Köye varır odun olurum,
Şehire varır kadın olurum.

FİKRET
FİŞİCİ

EMİRDAĞ ve SANAYİLEŞME

Emirdağ'ın coğrafi konumuna baktığımız zaman çok büyük avantajları bulunmaktadır. Emirdağ herşeyden önce düz bir arazi üzerine kurulmuş olup, gelişmeye çok uygundur. Emirdağ'ın en önemli bir avantajı da İzmir-Ankara ve İstanbul-Konya-Adana'ya kadar ulaşan dört yol kavşağında bulunmasıdır.

Türkiye'nin başşehri ve ikinci büyük şehri Ankara Emirdağ'a 180 km, yani 2 saat gibi bir mesafede yer almakta olup, yine Konya, Eskişehir, Afyon, İzmir, İstanbul'a çok kolay ulaşılabilir. Emirdağ'lı 70 bin civarında hemşerimiz yurt dışında olup, bunlardan bir çoğu kendi iş yerlerini kurmuşlardır. Eskişehir sanayi ve ticaretinde Emirdağlılar ön planda yer almaktadır. Bu kişilerde Emirdağ sanayileşmesinde öncü olacaktır.

Emirdağ arazi yüzeyi bakımından da Afyon ilinde en geniş alana sahiptir. İzmir Ankara yoluna 5-6 km. yakın olması çok önemli bir avantajdır. Bu alan acilen organize sanayi bölgesi olarak tahsis edilerek Emirdağ'lı ve dışardan gelecek yatırımcılara hazır alt yapı oluşturulmalıdır.

17 Ağustos günü yaşadığımız büyük marmara depremi, yeni yatırım yapacak girişimcileri zorunlu olarak deprem bölgesinin dışına yatırım yapmaya zorlayacaktır. Bu bakımdan Emirdağ önemli bir avantaja sahip olup deprem kuşağı dışında yer almaktadır.

Şu günlerde bireysel olarak Emirdağ çevresinde Kombassan'ın kireç fabrikası kurması, Kaşıkçıoğlu firmasının yapı malzemeleri üretimi, Gözeli'de un fabrikasının inşaatı sevindirici ise de Emirdağ'da yaşanan dışarıya göçü önleyip Emirdağ'ında istihdamı arttıracaktır. Emirdağ'ında bu alt yapıyı kucaklayacak maddi imkanlar yanında yetişmiş yüzlerce genç ve dinamik genç bulunmaktadır.

CELİL
KARACA

NOSTALJİ

Bu şehirde başladı herşey,
Burada bitti.
Dünüm geçti gözlerimin önünden
Bir koca ömür,
Burada yitti, burada bitti.

Ellili yılların başındaydı,
lisedeki gençliğim,
Doksanlı yılların sonlarında
ihtiyarlığım.
Dün deli danalar gibi,
Sanki ben değildim.
Seni altüst eden,
NEREDESİN EY ESKİŞEHİR'im.

Bir büyük boşlukta dolanıyorum,
Köprübaşı turlarım bitti.
Porsuk Bulvarı'na yöneliyorum.
Dolanıyor, dolanıyor,
DOLANIYOR'um...

Durakta gördüm seni ,
lisedeki sevgilim.
Otobüs bekliyordun,
Eyvah dedim,
Vah dedim,
Gençliğinden ve güzelliğinden
Emekli olmuşsun.
Baktım, bakıştık,
İkimizde BAKARKÖR'dük,
BAKARKÖR'dük.

Sen de beni gördün durakta,
Lisedeki sevgilini.
Karşımda kocamış bir ihtiyar bularak
Baktın, bakıştık.
İkimizde BAKARKÖR'dük,
BAKARKÖR'dük.

Zaman tünelden geçmiştik,
Herşeyi geride bırakarak.
Gönüllerimizi yaktık belki,
Tutuşturamadık,
Tutuşturamadık.
Ve artık,
Kocamış iki ihtiyardık,
İHTİYAR'dık.

Türkmen töresinin anlâm ve özelliğini kaybetmeden günümüze kadar geldiği Emirdağ yöresinde, ölenin ardından ağıt söyleme geleneği yıllardır sürdürülmektedir. Ağıt söyleme "Ağıt yakma" olarak tanımlanır. Bu gelenek Emirdağ toplumunda o kadar yer etmiştir ki, ölenin ardından ağıt söylemek adeta mecburiyetmiş gibi düşünülmektedir. Öyle ki, ardından ağıt söylenmeyen kişiler için "ölüsü garip oldu" denilmekte ve toplumda sevilmeyen kişiler olarak görülmektedir. Bu nedenle, Emirdağ ve çevresinde ardından ağıt yakılmayan ölü yok gibidir.

Ağıt söyleme geleneği sadece Emirdağ ve çevresinde yaşayan Türkmenler arasında değil, Emirdağ'dan çeşitli vesilelerle gö edenler arasında da halen devam etmektedir.

Emirdağ'da ağıt, ölüm hâdisesinin oluş şekline göre ; ölü kalkmadan veya kalktıktan sonra yakılıyor. Ama, asıl ağıt yakma adeti ölü kalktıktan sonra başlıyor. Ölüye gidip de ağlamamak ayıp sayılıyor. Ölü evine gelenlerin kimi "vah tuf"lı dizlerine döğer, kimisi de ağlayarak bir görevi yerine getirmek, ölene daha fazla yandıklarını göstermek için ağlamaktadır. Bir kadın ağıt yakarken, yanında bulunan diğer kadınlar "Oyyy, Vayyy" diye ses tonlarını yükselterek bağırırlar. Kafiye tutturmakta güçlük çeken ağıtçılar bilinçli olarak hıçkırığa hıçkırığa ağlarlar. Söylenişe uygun kafiye bulduktan sonra da ağıda kaldıkları yerden devam ederler. Daha da bu yükün altından kalkamayanlar bayılmayı ve kriz geçirmeyi çare olarak görürler. Bayılma olayına "Diş kitlenmesi" denir. Birkaç kadın tahta kaşığın sapıyla dişleri açarak bayılan kadını ayıltmaya çalışırlar. Ayılan kadın ağıda kaldığı yerden devam eder.

Emirdağ yöresi ağıtlarında değişik bir anlatım tarzı kullanılarak ölenin iyi yönleri anlatılır. Nasıl öldüğü, ölümünün ne gibi sonuçlar doğuracağı, ölmeseydi neler yapacağı anlatılır. Bazı ağıtlarda, ölü sanki duyuyormuş gibi bir konuşma havası vardır. Ölü yaşıyorsa, kendi

ölümünü anlatıyormuş gibi onun ağzından söylenen ağıtlarda vardır. Ayrıca, ağıt söyle-

EMİRDAĞ YÖRESİ AĞITLARI Ö. Faruk YILDIZKAYA

yen kişi : ölenin ölüm haberini aldığı, neler hissettiğini, ne gibi acılar çektiğini ve nasıl hareket ettiğini ağıdın içine katar.

Emirdağ'da ağıt yakmakla tanınan kadınlar vardır. Topakkız (Gülsüm Köse), Halide'nin Döne (Döne Öksüz) ve Almalı Hanım (Almalı Akın) gibi yörede ünlü ağıtçı kadınların 60-70 yıl önce söylediği ağıtlar günümüze kadar gelmiştir. Emirdağ'da ağıt yakanlara hiçbir ücret ödenmez. Bu iş "hasbi" olarak yapılır.

Emirdağ yöresinde ölünün elbisesine "soyka" adı verilir. Ağıt yakan kadın ölümün "soyka"sını veyahut herhangi bir eşyasını görür. Tabii ki, bu hadise hisleri biraz daha kamçılar. Eğer ölü sahibinde de ağıt yakmak kabiliyeti varsa o vakit ağıt dialog şeklini alır. Bir dörtlük ağıt yakan, bir dörtlük ölü sahibi söyler. Buna orada bulunan başka kadınlarda dörtlüklerle iştirak edebilir. Karşılıklı söylenen dörtlükler bazen soru-cevap, bazen de atışma ve taşlama şeklini almaktadır. 1928 yılında, Çıka Dayı tarafından öldürülen Cerci (Yusuf Kalender)ye bacası Topakkız (Gülsüm Köse) ile kılarının karşılıklı söyledikleri ağıt şöyledir :

Kızı : Kumaştan işlikte kadife yelek
Beylere düşmemiş boyalı konak
Dilerim dayım da sağlığına dilek



**ELİF
EROKUTAN**

Gurbanlar olurum Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız : Anamın oğluda çınar ağacı
Beş çobanı vardı üçü deveci
Duymuşda gliyor şu Deli Hacı
Hacı gelmeyince Çıka vurulmaz
Beyime beyime Cerci beyime
Güzel gelinlerin harcı beyime

Kızı : Aşağıdan gelen O'nun yaylısı
Parıl parıl parıldıyor aynısı
bir değılidide iki karısı
Dayıma dayıma Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız : Ağam ata biner doğan kuş gibi
Cemalettin ile bir kardeş gibi
Geldi geçti hayalinen düş gibi
Gurbanlar olurum yaralı beyim
Bozhüyük buraya aralı beyim

Kızı : Ayağına giyer parlak (i) lastik
Yaylısının içi al yeşil yastık
Mahşeremi kaldı şu bizim küslük
Gurbanlar olurum Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Kızı : Açın pencereyi yeller işlesin
Kürkünde de yaz davan kışlasın
Karları istilahlı boşlasın
Dayıma dayıma Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Kızı : Sabahleyin kalktım poyraz havası
Gaterlenmiş çaldan gelir devesi
Bu dünyada kalmışımı havası
Gurbanlar olurum Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Kızı : Topakev tutardı hala urganlı
Karayolada yatar bala yorganlı
Hocaya da gider önü gurbanlı
Gurbanlar olurum Cerci dayıma
Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız : Averen'de kırkırdı yapağı
Sürüden kıymetli tombul köpeğı
Çıka Dayı boşmu buldu sokağı?
Beyime beyime Cerci beyime
Güzel gelinlerin harcı beyime

**Kazım Uyar'ın garısı,
Kel Üsügün gızı Hacı Anşa hasta oldu.
Evelden doktor mu vardı, Afyon'da
öldü. Bu ağıdı gız gardaşına, abası
Cemile söyledi.**

Bacım gül doldurmuş, güccük kutuya,
Şinden keyri laf söyletmem Atiye,
Mantonu geydirttirmem kötüye,
Gurbanlar olurum gara bacıma,
Kimse yanmaz, ben yanarım acına,

Dan yüzüne öter ufacık kuşlar,
Deli olurum bacım, el beni daşlar,
Hindiden deli oldu çifte gardaşlar,
Gurbanlar olurum gara bacıma.
Kimse yanmaz, ben yanarım acına.

Yarın Mahir'ini eller döverler,
Yüküyün dibine gelin dayarlar,
Senin guzularını eller severler,
Gunbanlar olurum gara bacıma,
Kimse yanmaz, ben yanarım acına.

**İmamların Hoca'nın gızı Şafer adına.
Bunların cinsi verem idi. Genç kız
olarak Şafer ölünce, anası Döne bu
ağıdı yaktı.**

Eskişehir'den aldım sürme Dudu'ya,
Arkadaşlarına ayrı hediye,
Altınını vurmam Hava Dudu'ya,
Gurbanlar olurum Şafer Kızıma
Kimse yanmaz, ben yanarım acına.

Altın küpen sandığında paslansın.
Senin anan sağa nasıl yaslansın.
Düğüne gidiyo Şafer süslensin
Gurbanlar olurum Şafer Kızıma
Şafer'im nenni de, ördeğim nenni,

Şafer'de giyerdi mor giron saya,
İkinci zamanı yörürdü suya,
Kara Abdullah'ın Hava bakmıyım sağa
Hâlâları duvak vurmuş yüzüne,
Gurbanlar olurum Şafer Kızıma.

Halk Türküleri sanatçısı Mustafa Ertorun kimdir? Bugüne nasıl gelmiştir? Kısaca özgeçmişinizi anlatırmısınız?

Önce bana böyle bir fırsat verdiğiniz için teşekkür eder, tüm hemşerilerime saygılar sunarım. Mustafa Ertorun çocukluğunu köyün tozu toprağı içinde doya doya geçiren biri. 1969 Emirdağ-Büyük Tuğluk köyünde doğdum. İlkokulu köyde, orta ve liseyi Emirdağ'da 1986 yılında bitirdim. Hem köy hem de şehir hayatı yaşamak bana ayrı bir zevk vermiştir. Bugüne gelişimin temelinde Emirdağ Lisesinin öğretmenlerinin büyük payı vardır.

Türk Halk Müziği ile ilgili ilk çalışmalarınız nerde ve nasıl başladı?

Müzikte hiçbir zaman ayırım yapmayı sevmem. Köyde türküyle yetişirsiniz. Onun ezgileri yetiştirme ve çalışma ortamına daha çok hitap edince benimde duygularım Türk Halk Müziği yönünde gelişti. Kırdan, bayırdan, kuzu otlatığım zamanlarda avazım çıktığı kadar bağıarak

Türkü söyledim.

Müzikle ilgili öğrenim ve benzeri çalışmalarınız oldu mu?

Tabii ki oldu. Kabiliyeti devam ettirmek ya da hobi olmaktan çıkarmak için eğitim gerekli. Orta ve Lise dönemlerinde Müzik derslerine ilgi duyduğum için notaya önem verdim.

1980-1989 yıllarında İstanbul-Beyazıt'ta özel Türk Halk Müziği derslerine düzenli bir şekilde devam ettim.

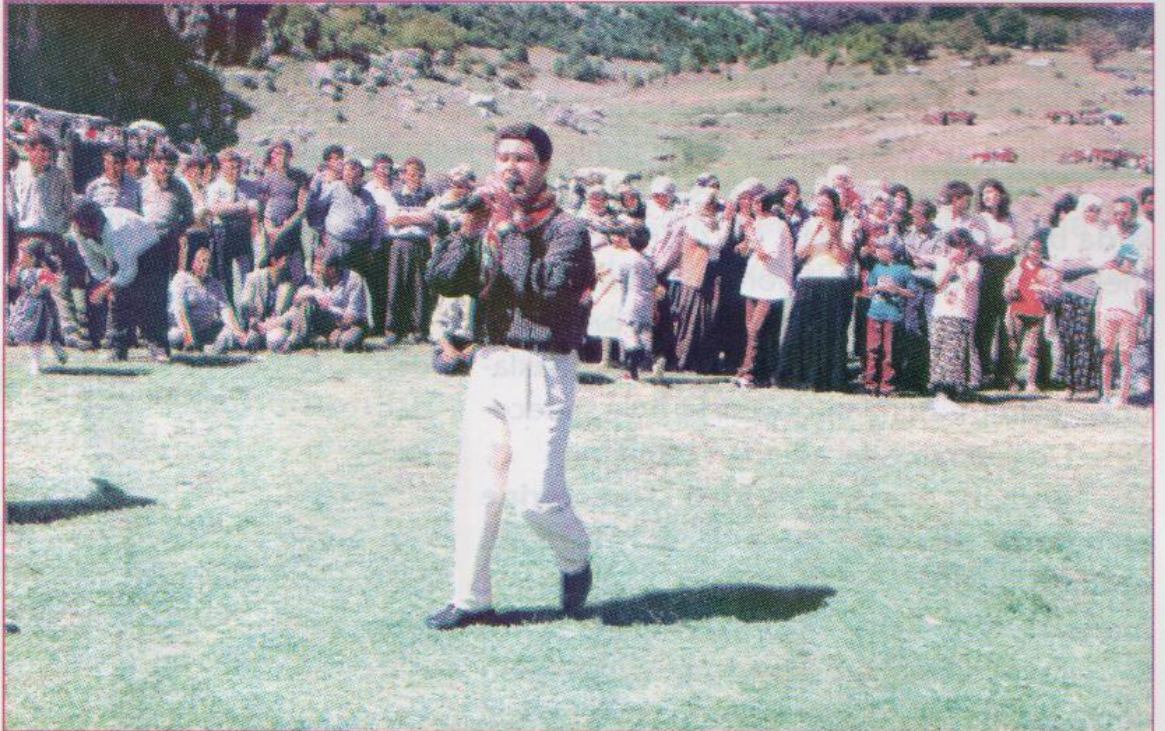
Derleme olabilir, kendi besteniz olabilir, bugüne dek Türk Halk Müziğine kaç eser verdiniz?

Derleme konusunda Emirdağ Türküleri bir derya. İlk kaset çalışmamda "Gurbeteller" adlı eserde, bizim, özellikle gurbetçilerimize

İÇİMİZDEN BİRİ

Mustafa Ertorun

Röportaj : Muharrem KUBAT



yazılıp söylenmiş, sözü, müziği bana ait olan bir türkü. Diğer çalışmam bizim köye ait bir uzun hava. Rahmetli amcam Tefik ERTÖRÖR'ün ölümü üzerine yakılan bir ağıt. Görevimin yöremiz türkü ve ağıtlarının varlığını korumak olduğuna inanıyorum.

Hangi müzik aletini çalışıyorsunuz, ailenizde müzikle uğraşan kişi var mıydı?

13-14 yaşlarında Emirdağ'da saz kurslarına başladım ve profesyonelce saz çalışıyorum. Telli müzik aletlerine yabancı değilim. Biraz da Org'a merak var.

Ailemde müzikle uğraşan küçük kardeşim Mesut var. O da piyano çalışıyor. Büyük ağabeyimin de söz derlemeleri vardı. Onlardan ben de faydalaniyorum.

Dinleyici ile sizin aranızda sıcak bir diyalogun olduğu pek çok kişi tarafından ifade edilmektedir. Bunu nasıl sağlıyorsunuz?

Dinleyici ile diyalog konusunda çok rahat olduğumu söyleyebilirim. Bu benim doğamda var. Bir gülümseme ve yakın ilgi dinleyiciyi kazanmaya yetiyor.

Türk Halk Müziği ile ilgili olarak ileriye yönelik ne gibi çalışmalarınız var?

İleriye yönelik çok sayıda hazırlığım ve projelerim var. Mahallilikten daha geniş alanlara... Çok uğraş verdim. Ulusal televizyonlarda bölgemin Türk Halk Müziğini temsil etmek benimde hakkım diyorum. Uzun zamandır kaset yapmayışımın sebebi ya profesyonel bir çalışma ya hiç. Bugüne kadar tırnaklarımla geldim. Bundan böyle de öyle gideceğim. Dualarımın tutacağından eminim.

Zaman zaman yurtdışı turnelerine çıktığınızı duyduk. Türk Halk Müziğine oradaki ilgiyle, buradaki ilgiyi karşılaştırıyor musunuz?

Yurt dışına hem özel hem de bölgem adına gittim, istendiğim ve beğenildiğim için

gittim. Tabi ki orada Türk Halk Müziğine ilgi var hem de son derece. Bizim Türkler için bu böyle. Türkü onlara memleketini daha özden ve

canlı anlatıyor. Avrupalılara da Türkü söyledim. Her ne kadar duygu seline kapılmadıysa da ilginç geldiği için, inanın sanki anlıyorlarmış gibi, yerine göre bizden daha iyi dinlediler.

İster yerel çalışmalarda olsun, ister



ter Türkiye genelindeki çalışmalarında olsun Türk Halk Müziğinin geleceği hakkında neler düşünüyorsunuz?

Yerel de olsa, genel de olsa Türk Halk Müziği ilelebet payidar kalacaktır. Bu duygularımı pekiştirmek için Uluönder Atatürk'ün müzikli bir toplantı esnasındaki bir tavrını nakletmek istiyorum. Şöyle ki : Bir salonda herkesin Avrupai dans ettiği esnada Atatürk orkestrayı durdurur; "vurun bir zeybek" der, herkes oynamaya başlar. Bittikten sonra "işte bizim de salon dansımız budur" der. Başka hiç bir müzik, Türkün öz müziği kadar etkili olmamıştır, Türk müziği bitmez ki geleceğinden şüphe edilsin. Halk benliğini ne zaman unutursa, Türk Halk Müziğinin geleceği de o zaman tehlikeli olur.

Ama bürokraside ama iş hayatında çok sayıda Emirdağlı'nın olduğunu bilmekteyiz. Bunlar arasında bir sanatçı olarak siz kendi konumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Emirdağlının olmadığı iş alanı yok ki zaten. Birşeyi Türkünün temsil ettiği kadar hiçbirşey edemiyor. Örneğin; bir "Al Fadimem" Emirdağ'ın ismini ne kadar duyurdu. Ben bazen bunu eski köy koruculuğuna benzetiyorum. Ortaya çıkıp bir nevi telallik yapıyorum. "Türküler bir mesajdır." diye...

Sevgilerimle...

İhanet



**İHSAN
AVCI**

Hepimiz hainiz bence.. Hepimiz çok değerli bir varlığa kendimize ihanet ediyoruz, çok daha iyi yaşanabilecek bir hayatı, korkaklıklarımız, yılgınlıklarımız, şaşkınlıklarımız yüzünden anlamsız bir sefillik haline çeviriyoruz. Bir düşünün, bu hayattan neler isterdiniz. En hayali kıt olanların aklında bile filmlerden kalma belli sahneler vardır. Bir de elinizdekilere bakın, istediklerinizle elde ettikleriniz arasındaki fark sizin güçsüzlüğünüzün bedelidir. O fark büyüdükçe, ihanetiniz de büyüyecek

Suçların en büyüğünü işliyor, kendinize ihanet ediyorsunuz. Şimdiye kadar bazı olaylarda hemşehrilerimizin birlik ve beraberliği konusunda gereken özeni göstermediklerini, düşünmekteyim. Örneğin, Eskişehir Belediye Başkanlığına adaylığını koyan bir hemşehrimize dahi gereken desteği veremedik; bu örneği gözönüne alarak, hemşehrilerimizin daha duyarlı ve birlik beraberlik içerisinde kenetlenmesini istiyoruz. Emirdağlılar Vakfı olarak hemşehrilerimizi dostluk ve kardeşliğe çağırıyorum.

1999-2000 yılında eğitimini sürdüren ve ihtiyacı olan yöremiz öğrencilerine burs verecek olan hayırsever hemşehrilerimizin isim listelerini aşağıda sunuyoruz.

Burs alan öğrencilerimiz adına kendilerine teşekkür etmeyi bir borç biliyoruz.

YÖNETİM KURULU

- | | |
|-----------------------|------------------------|
| 1. SAFA HALAÇ | 26. ERDOĞAN SEZGİN. |
| 2. AHMET KARACA | 27. ABDÜLKADİR ÇİMEN |
| 3. HAMDİ BAĞCI | 28. FAKİ KOYUNCU |
| 4. İHSAN AVCI | 29. ALPARSLAN KÖTERİN |
| 5. MEHMET ÖZTEKİN | 30. ORHAN KÖKSAL |
| 6. MÜNEVVER ÇILDIR | 31. MUSTAFA ÇELİK |
| 7. OSMAN ÖZGÜRLÜ | 32. YÜKSEL TURİZM |
| 8. SEDEF TURİZM | 33. İLHAN SEZER |
| 9. İZZET KÖKSAL | 34. EMİRDAĞ TİC. ODASI |
| 10. FEHMİ DENİZLİ | 35. İSMAİL BEĞENDİ |
| 11. KEMAL ÖZGÜLER | 36. HASAN SEZEN |
| 12. ÖZCAN ÖZGÜR | 37. EROL SEZER |
| 13. HAKAN AKSOY | 38. ALİ SUSAM |
| 14. YILMAZ SEZER | 39. MUAMMER KÖSE |
| 15. AHMET SEZER | 40. CEMİL ÇILDIR |
| 16. ALİ SEZER | 41. AZMİ KERMAN |
| 17. MUHARREM GİRGİNER | 42. SABAHADDİN SARI |
| 18. TURGUT ÖZTEKİN | 43. TEKİN ÜNAL |
| 19. İRFAN KARACA | 44. MEHMET TEKE |
| 20. KAMİL ERGÜRBÜZ | 45. TEKİN AY |
| 21. OKTAY ÇILDIR | 46. ŞABAN BIYIK |
| 22. MÜRSEL ERENOĞLU | 47. SULTAN UYAR |
| 23. EŞE ÖZGÜR | 48. İHSAN AVCI |
| 24. CEYLAN PALA | 49. GÜRLER KOÇAK |
| 25. FİKRET AKIN | 50. MUZAFFER AKDENİZ |

DUYURU

Sevgili Hemşehrilerimiz ;

Bu çalışma yılında kadınlara ve gençlere yönelik bazı faaliyetler düşünmekteyiz. Şöyle ki :

Kadınlara ilgili olarak

- el-İşi sergisi,
- kermes,
- çay partileri,
- yurt gezileri,
- vakıf binasında kadın günleri düzenlenecektir.

Gençlerle ise ;

- folklor çalışmaları,
- tiyatro,
- saz ve gitar kursları yapılacaktır.

Bu arada dergimizin sayfaları Emirdağ'la ilgili yazılar için herkese açıktır, duyurulur.

YEDİ KURAL

✓ En önemli altı kelime :

Ben hatanın kendimde olduğunu kabul ediyorum.

✓ En önemli beş kelime :

Siz büyük bir iş başardınız.

✓ En önemli dört kelime :

Konudaki fikriniz nedir?

✓ En önemli üç kelime :

Sizden rica ederim.

✓ En önemli iki kelime :

Teşekkür ederim.

✓ En önemli bir kelime :

Biz

✓ En önemsiz kelime :

Ben

YEDİ KURAL

✓ En önemli altı kelime :

Ben hatanın kendimde olduğunu kabul ediyorum.

✓ En önemli beş kelime :

Siz büyük bir iş başardınız.

✓ En önemli dört kelime :

Konudaki fikriniz nedir?

✓ En önemli üç kelime :

Sizden rica ederim.

✓ En önemli iki kelime :

Teşekkür ederim.

✓ En önemli bir kelime :

Biz

✓ En önemsiz kelime :

Ben